

დ ა მ ტ კ ი ც ე ბ უ ლ ი ა :

„საქართველოს ფასიანი ქაღალდების
ცენტრალური დეპოზიტარის“
პარტნიორთა საერთო კრების მიერ,
25 ოქტომბერი, 1999 წ.

ც ვ ლ ი ლ ე ბ ე ბ ი და დ ა მ ა ტ ე ბ ე ბ ი შ ე ტ ა ნ ი ლ ი ა :

„საქართველოს ფასიანი ქაღალდების
ცენტრალური დეპოზიტარის“
პარტნიორთა საერთო კრების მიერ,
28 თებერვალი, 2000 წ.

ც ვ ლ ი ლ ე ბ ე ბ ი და დ ა მ ა ტ ე ბ ე ბ ი შ ე ტ ა ნ ი ლ ი ა :

„საქართველოს ფასიანი ქაღალდების
ცენტრალური დეპოზიტარის“
სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ:

6 დეკემბერი,	2001 წ;
11 სექტემბერი,	2002 წ;
25 ოქტომბერი,	2002 წ;
12 თებერვალი,	2004 წ;
19 მაისი,	2006 წ;
4 სექტემბერი,	2006 წ;
16 ნოემბერი,	2006 წ;
29 დეკემბერი,	2008 წ;
22 ნოემბერი,	2010 წ;
11 ნოემბერი,	2011 წ;
27 დეკემბერი,	2012 წ;
14 თებერვალი,	2013 წ;
27 დეკემბერი,	2013 წ;
21 თებერვალი,	2014 წ;
29 ოქტომბერი,	2014 წ;
10 თებერვალი,	2015 წ;
28 მარტი,	2016 წ;
23 დეკემბერი,	2016 წ;
4 მაისი,	2017 წ;
30 ივნისი,	2017 წ;
26 დეკემბერი	2017 წ;
19 დეკემბერი	2018 წ

**სს “საქართველოს ფასიანი ქაღალდების
ცენტრალური დეპოზიტარის”
წესი
ოპერაციებისა და პროცედურების შესახებ**

თავი I. განმარტებები

მუხლი 1. განმარტებათა მოქმედების სფერო

- 1.1. სს “საქართველოს ფასიანი ქაღალდების ცენტრალური დეპოზიტარის (შემდგომში “ცენტრალური დეპოზიტარი”) ოპერაციებისა და პროცედურების შესახებ წინამდებარე წესში, ცენტრალური დეპოზიტარის სხვა წესებში და, აგრეთვე, ხელშეკრულებებში, რომელის ერთ-ერთი მხარეა ცენტრალური დეპოზიტარი, ამ მუხლის მე-2 ნაწილში მოყვანილ ტერმინებს აქვს შემდეგი მნიშვნელობები, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ტექსტიდან ნათლად ჩანს, რომ ტერმინის მნიშვნელობა განსხვავდება ქვემოთ მოყვანილი განსაზღვრებებისგან.
- 1.2. თუ ტერმინი არ არის განმარტებული წინამდებარე წესის მე-2 მუხლში მას გააჩნია კანონმდებლობით განსაზღვრული მნიშვნელობა.

მუხლი 2. განმარტებული ტერმინები

- 2.1. **კანონი** - „ფასიანი ქაღალდების ბაზრის შესახებ“ საქართველოს კანონი.
- 2.2. **ფასიანი ქაღალდების კანონმდებლობა** - საქართველოს ფასიანი ქაღალდების ბაზრის შესახებ საკანონმდებლო და კანონქვემდებარე (ან სამართლებრივი) აქტების ერთობლიობა.
- 2.3. **პირი** - რეზიდენტი ან არარეზიდენტი ფიზიკური ან იურიდიული პირი
- 2.4. **ანგარიში** - ფასიანი ქაღალდების ან/და ფულადი ანგარიში - ელექტრონული ჩანაწერი, რომელიც ინახება ცენტრალური დეპოზიტარში და ასახავს ანგარიშის მფლობელის საკუთრებაში ან მართვაში (ნომინალურ მფლობელობაში) მყოფ საინვესტიციო აქტივებს. ანგარიშები შეიძლება იყოს წევრის ან წევრის კლიენტ(ებ)ის საინვესტიციო აქტივებისათვის.
წევრის ანგარიში შეიძლება იყოს საკუთარი აქტივებისთვის და კლიენტების აქტივებისთვის კრებსითი - წევრის ომნიბუსის ტიპის ანგარიში.
წევრის კლიენტ(ებ)ის (საკლიენტო) ანგარიში შეიძლება იყოს: ომნიბუსის ან სეგრეგირებული ტიპის, მოვაჭრე წევრის კლიენტის, საპენსიო სქემის პორტფელის მართვის ანგარიში და სხვა.
ანგარიში, აგრეთვე, შეიძლება იყოს უცხო ქვეყნის საერთაშორისო დონის ნომინალური მფლობელის (ომნიბუსის ტიპის) და საპენსიო სქემის (დამფუძნებლის) ანგარიში.
- 2.5. **ანგარიშის მფლობელი** - ცენტრალური დეპოზიტარის კლიენტი, რომლის სახელიც მფლობელის სტატუსით არის აღნიშნული რომელიმე ანგარიშზე ცენტრალურ დეპოზიტარში და რომელსაც აქვს ამ ანგარიშზე ოპერაციების წარმოების უფლება ცენტრალური დეპოზიტარის წესების შესაბამისად.
- 2.6. **ანგარიშსწორება** - ფასიან ქაღალდებზე და/ან ფულად სახსრებზე საკუთრების უფლების გადაცემა კლიენტის დავალების, გარიგების პირობების, ცენტრალური დეპოზიტარის

წესებისა და საოპერაციო პროცედურების შესახებ ინსტრუქციების შესაბამისად.

- 2.7. **ანგარიშსწორების თარიღი** - თარიღი, როდესაც ხდება საკუთრების უფლების გადაცემა ფასიანი ქაღალდების გამყიდველიდან მყიდველზე.
- 2.8. **არასაბირჟო გარიგება** - ფასიანი ქაღალდების კანონმდებლობის მოთხოვნათა შესაბამისად ფასიანი ქაღალდებით დადებული გარიგება, რომელიც არ განხორციელდა ბირჟის სავაჭრო სესიაზე.
- 2.9. **არასაბირჟო გარიგების დაფიქსირება** - ფასიანი ქაღალდების შესახებ კანონმდებლობის და ბირჟის სათანადო წესების მოთხოვნათა შესაბამისად საბროკერო კომპანიის მიერ დადებული არასაბირჟო გარიგების დაფიქსირება ბირჟაზე, ბირჟის სავაჭრო სისტემის მეშვეობით.
- 2.10. **არასაბირჟო ფასიანი ქაღალდები** - ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც არ განეკუთვნებიან საბირჟო ფასიან ქაღალდებს
- 2.11. **ბირჟა** - კანონის შესაბამისად ლიცენზირებული საფონდო ბირჟა, რომელსაც მომსახურებას უწევს ცენტრალური დეპოზიტარი.
- 2.12. **ბლოკირების ანგარიშები** - ანგარიშები, რომელზეც, შესაბამისად აღირიცხება ვალდებულებებით დატვირთული საინვესტიციო აქტივები, ან დროებით დაბლოკილი აქტივები.
- 2.13. **განკარგულება** - ცენტრალური დეპოზიტარის მმართველი ორგანოს გადაწყვეტილება, ბრძანება, დადგენილება, ინსტრუქცია.
- 2.14. **გარიგება** - ცენტრალური დეპოზიტარის კლიენტების მიერ დადებული ხელშეკრულება ფასიანი ქაღალდების გასხვისების შესახებ. საბირჟო გარიგებათა შემთხვევაში, ტერმინი გარიგება განიმარტება იმ ბირჟის წესების შესაბამისად, რომელსაც საკლირინგო-საანგარიშსწორებო მომსახურებას უწევს ცენტრალური დეპოზიტარი, ხოლო არასაბირჟო გარიგებათა შემთხვევაში - კანონმდებლობით და ცენტრალური დეპოზიტარის წესებით.
- 2.15. **გარიგებათა თანმიმდევრული ანგარიშსწორება** - ცენტრალური დეპოზიტარის მიერ შემოთავაზებული ანგარიშსწორების ერთ-ერთი ფორმა. ანგარიშსწორება ხორციელდება გარიგებაში მოხსენიებულ მხარეებს შორის, იმ პირობით, თუ იმ მომენტში ცენტრალურ დეპოზიტარში მხარეთა მიერ უზრუნველყოფილია სათანადო ფულადი სახსრებისა და ფასიანი ქაღალდების არსებობა.
- 2.16. **გარიგების თარიღი** - თარიღი, როდესაც ხდება გარიგების დადება.
- 2.17. **დაშვებული ფასიანი ქაღალდები** - ფასიანი ქაღალდები, რომელზეც დაშვებულია ოპერაციების წარმოება ცენტრალური დეპოზიტარის მიერ.

- 2.18. დროებითი საოპერაციო ანგარიში** - ცენტრალური დეპოზიტარის კლიენტის ანგარიში, რომლის გახსნა ხორციელდება მხოლოდ წევრის რეკომენდაციით და რომელზეც ოპერაციის (ტრანზაქციის) განხორციელებასთან დაკავშირებით კანონმდებლობისა და ცენტრალური დეპოზიტარის წესების მოთხოვნების შესრულებაზე პასუხისმგებელია წევრი-რეკომენდატორი.
- 2.19. ვალდებულებით დატვირთული საინვესტიციო აქტივები** - აქტივები, რომლებიც შეიძლება წარმოადგენდეს გარკვეული ვალდებულების საგანს.
- 2.20. თავისუფალი საინვესტიციო აქტივები** - ფასიანი ქაღალდები და ფულადი სახსრები, რომელიც არ წარმოადგენენ ვალდებულებით დატვირთულ აქტივებს.
- 2.21. ინსტიტუციური წევრი** - ცენტრალური დეპოზიტარის წევრი, რომელსაც არ გააჩნია კასტოდიანი წევრის ან მოვაჭრე წევრის სტატუსი და არის ქვემოთჩამოთვლილ პირთაგან ერთერთი მაინც: კომერციული ბანკი, სადაზღვევო ორგანიზაცია, საინვესტიციო ბანკი, საბროკერო კომპანია, კოლექტიური საინვესტიციო სქემა (საინვესტიციო ფონდი, საპენსიო სქემა, ფონდი და ა.შ.) ან სხვა ფინანსური ინსტიტუტი, ან ემიტენტი.
- 2.22. ინსტრუქციები საოპერაციო პროცედურების შესახებ** - ცენტრალური დეპოზიტარის მმართველი ორგანოს მიერ დამტკიცებული ინსტრუქციები, რომლებიც დეტალურად ასახავს, თუ როგორ უნდა მოხდეს ცენტრალური დეპოზიტარის მიერ სხვადასხვა მომსახურების გაწევა ანგარიშის მფლობელებისათვის.
- 2.23. კასტოდიანი** - პირი, რომელიც, როგორც ნომინალური მფლობელი, ინახავს და აღრიცხავს თავისი კლიენტების ფასიან ქაღალდებს და ფულად სახსრებს.
- 2.24. კასტოდიანი წევრი** - ცენტრალური დეპოზიტარის წევრი, რომელიც ეწევა კასტოდიანურ მომსახურებას და არ გააჩნია მოვაჭრე, ან ინსტიტუციური წევრის სტატუსი.
- 2.25. წევრის საკლიენტო ომნიბუსის ტიპის ანგარიში** - ანგარიში, რომლის მფლობელია კასტოდიანი, ან მოვაჭრე წევრი, ან უცხოური დეპოზიტარი და: იხსნება მათი თითოეული ნომინალური მფლობელი კლიენტისათვის, გამოიყენება ამ ნომინალური მფლობელის კლიენტთა (ინვესტორთა) ფასიანი ქაღალდების კრებსითად აღრიცხვისათვის. წევრის საკლიენტო ომნიბუს ანგარიშზე არ შეიძლება აღირიცხოს წევრის იმ კლიენტების აქტივები, რომლებსაც წევრმა გაუხსნა სეგრეგირებული ან მოვაჭრე წევრის კლიენტის ანგარიში.
- 2.26. საკლიენტო სეგრეგირებული ანგარიში** - ანგარიში გახსნილი წევრის კლიენტის სახელზე, რომლის მფლობელია კასტოდიანი, ან მოვაჭრე წევრი, ან უცხოური დეპოზიტარი და რომელზეც განცალკევებულად აღირიცხება ამ კლიენტის საკუთრებაში არსებული ფასიანი ქაღალდები ან/და ფულადი სახსრები.
- 2.27. კასტოდიანური მომსახურება** - ნომინალური მფლობელობის ფარგლებში, კლიენტების ფასიანი ქაღალდების და ფულადი სახსრების აღრიცხვა და შენახვა, მომსახურების გაწევა, მათ შორის მეურვეობის უფლებით.

- 2.28. კლირინგი** - გარიგებების ანგარიშსწორებისათვის მომზადების პროცესი, რომელიც მოიცავს გარიგებებზე ანგარიშგებას, გარიგებათა კორექტირებას და გარიგებათა გაუქმებას. (მათ შორის: ფასიანი ქაღალდების გადაცემის დავალებების, საგადახადო დავალებების და ინსტრუქციების შემოწმება, შედარება და ზოგიერთ შემთხვევაში დადასტურება ანგარიშსწორების ჩატარებამდე. ის შეიძლება მოიცავდეს წმინდა პოზიციების განსაზღვრას (ნეტინგს) შემდგომი ანგარიშსწორების განსახორციელებლად; დადებულ გარიგებაზე ურთიერთ ვალდებულებების განსაზღვრას – ინფორმაციის მოგროვებას, შედარებას, კორექტირებას და სააღრიცხვო დოკუმენტაციის მომზადებას – და ფასიანი ქაღალდების მიწოდებისას ამ ვალდებულებების ურთიერთჩათვლას)
- 2.29. კლიენტის სატრანზიტო ანგარიში** - ცენტრალური დეპოზიტარის კლიენტის ანგარიში, რომელზეც, ცენტრალური დეპოზიტარი დროებით რიცხავს ამ კლიენტის საინვესტიციო აქტივებს მათი დეპონირების დავალებაში მონაცემის ცდომილების არსებობის შემთხვევაში და აჩერებს ამ აქტივებს კლიენტისაგან დეპონირების ახალი დავალების ან სხვა დავალების მიღებამდე.
- 2.30. კორპორაციული ქმედებები** - ემიტენტის (კორპორაციის) მიერ განხორციელებული მის მიერ გამოშვებულ ფასიან ქაღალდებთან დაკავშირებული ისეთი ქმედებები, რომლებიც პირდაპირ და უშუალოდ ვრცელდება ამ ფასიანი ქაღალდების ყველა მფლობელზე .
- 2.31. მარეგულირებელი ორგანო** - ფასიანი ქაღალდების ბაზრის სახელმწიფო მარეგულირებელი ორგანო.
- 2.32. მოვაჭრე წევრი** - ბირჟაზე ვაჭრობის უფლების მქონე ცენტრალური დეპოზიტარის წევრი.
- 2.33. მოვაჭრე წევრის საკლიენტო ანგარიში** - ანგარიში, რომლის მფლობელია მოვაჭრე წევრი და რომელზეც აღირიცხება ფასიანი ქაღალდები ან/და ფულადი სახსრები, რომლებიც მას გადაცემული აქვს ნომინალურ მფლობელობაში მისი კლიენტის მიერ.
- 2.34. რეგისტრირებული მესაკუთრე** - პირი, რომელიც აკმაყოფილებს ერთ-ერთ შემდეგ მოთხოვნას:
- ა) არის ფასიანი ქაღალდების რეგისტრირებული მფლობელი, გარდა ნომინალური მფლობელისა;
 - ბ) ნებას რთავს ნომინალურ მფლობელს, წერილობითი შეთანხმების საფუძველზე, იმოქმედოს მისი ინტერესებისათვის;
 - გ) იღებს ფულად მოგებას როგორც ფასიანი ქაღალდის მესაკუთრე;
 - დ) აქვს ფასიან ქაღალდთან დაკავშირებული ხმის განკარგვის უფლება;
 - ე) აქვს უფლება გახდეს ამა თუ იმ ფასიანი ქაღალდის რეგისტრირებული მესაკუთრე.
- 2.35. რეგისტრირებული მფლობელი** - ფასიანი ქაღალდების მესაკუთრე ან ნომინალური მფლობელი, რომელიც რეგისტრირებულია ფასიანი ქაღალდების რეესტრში ან ნომინალური მფლობელის ჩანაწერებში.

- 2.36. საანგარიშსწორებო ბანკი** - ცენტრალურ დეპოზიტარსა და მის წევრებს შორის ფულადი სახსრების გადარიცხვებისათვის ცენტრალური დეპოზიტარის მიერ შერჩეული საბანკო დაწესებულება/დაწესებულებები (ეროვნული ბანკის ჩათვლით). ამ ბანკში/ბანკებში ცენტრალურ დეპოზიტარს და მის კლიენტებს უნდა ჰქონდეთ გახსნილი ანგარიშები პირდაპირ ან სხვა წევრის მეშვეობით.
- 2.37. საბირჟო ფასიანი ქაღალდები** - მოქმედი კანონმდებლობისა და ბირჟის წესების მოთხოვნათა შესაბამისად იმ ბირჟის სავაჭრო სისტემაში დაშვებული ფასიანი ქაღალდები, რომელსაც საკლირინგო-საანგარიშსწორებო მომსახურებას უწევს ცენტრალური დეპოზიტარი.
- 2.38. საბირჟო გარიგება** - ბირჟის სავაჭრო სესიაზე დადებული გარიგება.
- 2.39. საბროკერო კომპანია** - იურიდიული პირი, რომელსაც, კანონის შესაბამისად, აქვს საბროკერო საქმიანობის ლიცენზია.
- 2.40. სავაჭრო ანგარიში** - ანგარიში, რომელსაც ცენტრალური დეპოზიტარი შენახვის ანგარიშის მფლობელს უხსნის საბირჟო გარიგების განხორციელების მიზნით და რომელზეც აღირიცხება ბირჟაზე ვაჭრობისათვის განკუთვნილი საინვესტიციო აქტივები. იმ შემთხვევაში, თუ ანგარიშის მფლობელი ახორციელებს გარიგებებს ერთზე მეტი მოვაჭრე წევრის მეშვეობით, მაშინ მას ეხსნება შესაბამისი რაოდენობის სავაჭრო ანგარიშები.
- 2.41. საკლირინგო ანგარიში** - ცენტრალური დეპოზიტარის მიერ წარმოებული ფულადი სახსრების ანგარიში, რომელზეც იგი აღრიცხავს თავის ანგარიშებზე საანგარიშსწორებო ბანკში/ბანკებში კლიენტებისაგან მიღებულ და მათზე გასაცემ ფულად სახსრებს. ანგარიში შეიძლება იყოს როგორც კლიენტის საკუთარი, ისე კლიენტის კლიენტების საინვესტიციო აქტივების კრებისითი ანგარიში.
- 2.42. საინვესტიციო აქტივები, აქტივები** - ცენტრალურ დეპოზიტარში ცალკეულ ანგარიშზე ან ანგარიშებზე არსებული ფასიანი ქაღალდები ან/და ფულადი სახსრები.
- 2.43. საკორესპონდენტო ანგარიში** - ანგარიში, რომლის მფლობელი შეიძლება იყოს მხოლოდ უცხო ქვეყნის ცენტრალური ან საერთაშორისო დონის დეპოზიტარი (კასტოდიანი დეპოზიტარი). ამ ანგარიშზე კრებისითად (ერთობლივად) აღირიცხება მხოლოდ აღნიშნული დეპოზიტარების კლიენტების ფასიანი ქაღალდები ან/და ფულადი სახსრები. საკორესპონდენტო ანგარიშების ურთიერთ გახსნა ხორციელდება ცენტრალურ დეპოზიტარსა და უცხოური დეპოზიტარის მიერ. საკორესპონდენტო ანგარიში - ომნიბუს ტიპის ანგარიშია.
- 2.44. საპენსიო სქემის ანგარიში** - შემნახველი ანგარიში, რომელზეც აღირიცხება საპენსიო სქემის აქტივები და რომლის მფლობელი და/ან განმკარგველი შეიძლება იყოს საპენსიო სქემის დამფუძნებელი, ან აქტივების მმართველი კომპანია.

- 2.45. ფასიანი ქაღალდების რეგისტრატორი** - ა) კორპორატიული ფასიანი ქაღალდების შემთხვევაში - საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად ლიცენზირებული ფასიანი ქაღალდების რეგისტრატორი; ბ) სამთავრობო ფასიანი ქაღალდების შემთხვევაში - საქართველოს ეროვნული ბანკი ან საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად ლიცენზირებული კომერციული ბანკი; გ) უცხოური ფასიანი ქაღალდების შემთხვევაში - ფასიანი ქაღალდების საერთაშორისო დეპოზიტარი ან უცხო ქვეყნის ფასიანი ქაღალდების ცენტრალური დეპოზიტარი.
- 2.46. შენახვის ანგარიში** - ანგარიში, რომელიც შეიცავს საინვესტიციო აქტივებს. ამ ანგარიშზე ინახება და აღირიცხება ანგარიშის მფლობელის საკუთარი ან ნომინალურ მფლობელობაში გადაცემული საინვესტიციო აქტივები.
- 2.47. წევრი** - პირი, რომელსაც უფლება აქვს გახდეს წევრი კანონის და ცენტრალური დეპოზიტარის წესების შესაბამისად, აკმაყოფილებს “საქართველოს ფასიანი ქაღალდების ცენტრალური დეპოზიტარის წევრთა შესახებ დებულების” მოთხოვნებს, გაფორმებული აქვს შესაბამისი (წევრობის, მომსახურების) ხელშეკრულება და უფლება აქვს მიიღოს ცენტრალური დეპოზიტარის მიერ შეთავაზებული სხვადასხვა სახის მომსახურება.
- 2.48. წევრის კლიენტი** - პირი, რომელიც შესაბამისი სახელშეკრულებო ურთიერთობით დაკავშირებულია ცენტრალური დეპოზიტარის წევრთან.
- 2.49. წევრის საკლიენტო ანგარიში** - წევრის მიერ ცენტრალურ დეპოზიტარში გახსნილი ანგარიში, სადაც აღირიცხება წევრის კლიენტ(ებ)ის ფასიანი ქაღალდები და ფულადი სახსრები. ფასიანი ქაღალდების საკლიენტო ანგარიში შეიძლება იყოს სეგრეგირებული, ომნიბუსის ტიპის, ან მოვაჭრე წევრის კლიენტის ანგარიში.
- 2.50. წევრის საკუთარი ანგარიში** - ანგარიში, სადაც ანგარიშის მფლობელი არის ცენტრალური დეპოზიტარის წევრი და სადაც აღირიცხება მის საკუთრებაში არსებული აქტივები.
- 2.51. წევრის ომნიბუს ანგარიში** - ანგარიში, სადაც აღირიცხება წევრის კლიენტების საინვესტიციო სახსრები კრებსითად. ამ ანგარიშზე არ შეიძლება აღირიცხოს წევრის იმ კლიენტების აქტივები, რომლებსაც წევრმა გაუხსნა წევრის საკლიენტო ომნიბუს ან/და სეგრეგირებული ანგარიში.
- 2.52. ცენტრალური დეპოზიტარის კლიენტი** - პირი, რომელსაც ცენტრალური დეპოზიტარი ხელშეკრულების საფუძველზე უწევს დეპოზიტარულ მომსახურებას. მათ მიეკუთვნება: ცენტრალური დეპოზიტარის წევრები; უცხოური ცენტრალური, ან საერთაშორისო დონის დეპოზიტარები; საპენსიო სქემის დამფუძნებლები, ან აქტივების მმართველი კომპანიები; დროებითი საოპერაციო ანგარიშის მფლობელები.
- 2.53. ცენტრალური დეპოზიტარის სამუშაო დღეები** - ყოველი დღე შაბათის, კვირის და ოფიციალური დასვენების დღეების გარდა.

თავი II. ზოგადი დებულებები

მუხლი 3. წესების მოქმედების სფერო

- 3.1. წინამდებარე დოკუმენტი (შემდგომში “წესები”) შემუშავებულია ფასიანი ქაღალდების შესახებ საქართველოს კანონმდებლობის და ცენტრალური დეპოზიტარის წესდების შესაბამისად.
- 3.2. ცენტრალური დეპოზიტარის ფუნქციებია: ფასიანი ქაღალდების ნომინალური მფლობელობა, ფასიანი ქაღალდებზე გარიგებებთან დაკავშირებული ცენტრალური კლირინგი და ანგარიშსწორება, მარეგულირებელი ორგანოს წესებით განსაზღვრული და მის წესებში ასახული სხვა მომსახურებები.
- 3.3. წინამდებარე წესები განსაზღვრავს ცენტრალური დეპოზიტარის მიერ შეთავაზებულ მომსახურებებს და მათი შესრულების ზოგად პროცედურებს, აგრეთვე ამ მომსახურებასთან დაკავშირებულ ცენტრალური დეპოზიტარისა და მისი წევრების უფლება-მოვალეობებს. ცენტრალური დეპოზიტარისა და კლიენტების სხვა უფლება-მოვალეობები განისაზღვრება ცენტრალური დეპოზიტარის სხვა წესებითა და ხელშეკრულებებით.
- 3.4. სპეციალიზირებული საბირჟო აუქციონის მეშვეობით ფასიანი ქაღალდების გაყიდვისას ცენტრალური დეპოზიტარის მომსახურების გაწევის სპეციფიკა და მხარეთა უფლება-მოვალეობები განისაზღვრება ცენტრალური დეპოზიტარის მიერ სპეციალიზირებული საბირჟო აუქციონის ორგანიზატორსა და გამყიდველთან დადებული ხელშეკრულებების შესაბამისად.

მუხლი 4. საოპერაციო პროცედურები და ფორმები

- 4.1. ცენტრალური დეპოზიტარი იღებს ინსტრუქციებს საოპერაციო პროცედურების შესახებ, რომლითაც განისაზღვრება ცენტრალური დეპოზიტარის მიერ მომსახურების გაწევის კონკრეტული პროცედურები, დოკუმენტების ფორმები და მათი დამუშავების წესები, ვადები და ა.შ. საოპერაციო პროცედურების შესახებ ინსტრუქციების შესრულება სავალდებულოა ყველა წევრისათვის.

მუხლი 5. ცენტრალური დეპოზიტარის განკარგულებები

- 5.1. ცენტრალური დეპოზიტარის მმართველი ორგანოს მიერ გაცემული განკარგულებების შესრულება სავალდებულოა ყველა წევრისა და კლიენტისთვის.

მუხლი 6. უცხოური დეპოზიტარები

- 6.1. ცენტრალურ დეპოზიტარს შეუძლია გააფორმოს ხელშეკრულებები უცხოურ დეპოზიტართან, მათ შორის, უცხო ქვეყნების ფასიანი ქაღალდების ცენტრალურ

დეპოზიტარებთან და ფასიანი ქაღალდების საერთაშორისო დეპოზიტარებთან (შემდგომში “უცხოური დეპოზიტარი”).

- 6.2. უცხოურ დეპოზიტარს შეუძლია აწარმოოს ანგარიშები და შეინახოს ფასიანი ქაღალდები ცენტრალურ დეპოზიტარში. ცენტრალურ დეპოზიტარს შეუძლია გააფორმოს ხელშეკრულებები უცხოურ დეპოზიტარებთან. უცხოურ დეპოზიტარებს შეუძლიათ შეინახონ მათი კლიენტებისათვის შეძენილი საქართველოს ფასიანი ქაღალდები მის (საკორესპონდენტო), ან კლიენტების სახელზე გახსნილ ანგარიშებზე საქართველოს კანონმდებლობის და ცენტრალური დეპოზიტარის წესებისა და პროცედურების შესაბამისად.
- 6.3. უცხოურ დეპოზიტარებთან/ცენტრალური დეპოზიტარის კლიენტ არარეზიდენტი იურიდიულ პირებთან ურთიერთთანამშრომლობის პროცედურები განსაზღვრულია მათთან დადებული ხელშეკრულებით, წინამდებარე წესით, ცენტრალური დეპოზიტარის სხვა წესებით და არარეზიდენტი იურიდიული პირებისათვის სს „საქართველოს ფასიანი ქაღალდების ცენტრალურ დეპოზიტარში“ საკორესპონდენტო ანგარიშის გახსნის წესით.

მუხლი 7. ურთიერთობები არაწევრ პირებთან

- 7.1. ცენტრალურ დეპოზიტარს შეუძლია, ყოველგვარი შეზღუდვის გარეშე, ცალკე ხელშეკრულებები გააფორმოს ბანკებთან, ფასიანი ქაღალდების რეგისტრატორებთან, ბირჟებთან და სხვა პირებთან, რომლებთანაც ურთიერთობები აუცილებელია ცენტრალური დეპოზიტარის ფუნქციონირებისთვის.

მუხლი 8. დავთრები და ჩანაწერები

- 8.1. ცენტრალურმა დეპოზიტარმა არსებული წესების და საჭიროების მიხედვით უნდა აწარმოოს დავთრები, ჟურნალები და ანგარიშები წევრებისა და ანგარიშის მფლობელთათვის. ცენტრალური დეპოზიტარის დავთრებისა და ჩანაწერების წარმოება უნდა ხორციელდებოდეს საოპერაციო პროცედურების შესახებ ინსტრუქციების შესაბამისად.

მუხლი 9. ინფორმაციის კონფიდენციალურობა

- 9.1. ცენტრალური დეპოზიტარის გენერალური დირექტორი და ის თანამშრომლები, რომლებსაც ხელი მიუწვდებათ ცენტრალური დეპოზიტარის სააღრიცხვო სისტემაზე ვალდებული არიან უზრუნველყონ იმ ინფორმაციის კონფიდენციალურობის დაცვა, რომელსაც ისინი შეიტყობენ თავიანთი მოვალეობებისა და დავალებების შესრულებისას.
- 9.2. ისეთი ინფორმაცია, როგორცაა ანგარიშის მფლობელის ვინაობა, მისი საინვესტიციო აქტივები, ანგარიშის მფლობელის გარიგებები, წევრების საინვესტიციო აქტივები, ამ აქტივებთან დაკავშირებულ ოპერაციათა ისტორია, ინფორმაცია და არსებითი ფაქტები ანგარიშის მფლობელთა საქმიანობის შესახებ, მათი ფინანსური მდგომარეობა ან პერსპექტივები უნდა ინახებოდეს კონფიდენციალურად.

- 9.3. თანამშრომლების და გენერალური დირექტორის ვალდებულება ინფორმაციის კონფიდენციალურობის უზრუნველყოფაზე ძალაში რჩება მათი სამსახურეობრივი პოზიციის ან მოვალეობების დამთავრების თარიღიდან სამი წლის განმავლობაში.
- 9.4. ცენტრალური დეპოზიტარის გენერალურ დირექტორს და თანამშრომლებს ეკრძალებათ საკუთარი აზრის ან რჩევის მიცემა ფასიან ქაღალდებში ინვესტირებაზე, ფასიანი ქაღალდების ყიდვის ან გაყიდვის მომგებიანობაზე, ასევე რაიმე რეკომენდაციის გაწევა ფასიანი ქაღალდების საქმიანობის სფეროში მონაწილე პირების შესახებ.
- 9.5. ცენტრალური დეპოზიტარის თანამშრომლები და გენერალური დირექტორი, ისევე როგორც ცენტრალური დეპოზიტარის ყოფილი თანამშრომლები და გენერალური დირექტორი, არ არიან ვალდებული უზრუნველყონ ინფორმაციის კონფიდენციალურობა თუ:
- ა) მონაცემები და ინფორმაცია საჯაროდ არის ცნობილი ან საზოგადოებისათვის სხვაგვარად არის ხელმისაწვდომი;
 - ბ) ინფორმაცია სტატისტიკური ხასიათისაა, კუმულატიურია ან ისეთი სახითაა შედგენილი, რომ ანგარიშის მფლობელის ან წევრის ვინაობა არ არის მითითებული;
- 9.6. ცენტრალური დეპოზიტარის თანამშრომლებს და გენერალურ დირექტორს, ისევე როგორც დეპოზიტარის ყოფილ თანამშრომლებს და გენერალურ დირექტორს, უფლება აქვთ გადასცენ კონფიდენციალური ინფორმაცია ცენტრალური დეპოზიტარის გენერალური დირექტორის გადაწყვეტილებით:
- ა) მარეგულირებელ ორგანოს, სასამართლოს ან სხვა სახელმწიფო ორგანოს, კანონით დადგენილი უფლებამოსილების ფარგლებში.

მუხლი 10. გადასახდელები, საურავები და ჯარიმები

- 10.1. ცენტრალური დეპოზიტარის მიერ შეთავაზებული მომსახურების საფასური ჩამოყალიბებული უნდა იყოს დეპოზიტარის გადასახდელების ცხრილში (დანართი №1), რომელიც ეცნობება წევრებს და სხვა ანგარიშის მფლობელებს. ცენტრალური დეპოზიტარის გადასახდელების ცხრილი უნდა იძლეოდეს თითოეული გადასახდელის დათვლის მეთოდსა და/ან ფორმულას.
- 10.2. ამ წესების დარღვევისთვის ცენტრალურ დეპოზიტარს უფლება აქვს დააკისროს კლიენტს საურავები და ჯარიმები, რომლებიც განისაზღვრება ამ მუხლის პირველ პუნქტში მოხსენიებულ გადასახდელების ცხრილში. ცენტრალური დეპოზიტარის გადასახდელების ცხრილი უნდა იძლეოდეს თითოეული საურავის და ჯარიმის დათვლის მეთოდსა და/ან ფორმულას.

- 10.3. საოპერაციო პროცედურების შესახებ ინსტრუქციებით უნდა განისაზღვროს წევრებზე დაკისრებული გადასახდელების, საურავების და ჯარიმების მოთხოვნის გაგზავნის წესი და ვადები, ასევე, წევრების მიერ ცენტრალური დეპოზიტარისათვის გადასახდელებისა, საურავების და ჯარიმების გადახდის წესი და ვადები.
- 10.4. ცენტრალური დეპოზიტარი უფლებამოსილია შეაგროვოს გადასახდელები, საურავები და ჯარიმები კლირინგისა და ანგარიშსწორების მომსახურების საშუალებით ანგარიშის მფლობელებთან შეთანხმებით, ან თუ ეს გადასახდელები, საურავები და ჯარიმები გადახდილი არ იქნება იმ ვადებში, რომელიც მითითებულია საოპერაციო პროცედურების შესახებ ინსტრუქციებში.

თავი III. დაშვებული ფასიანი ქაღალდები

მუხლი 11. ფასიანი ქაღალდების დაშვება

- 11.1. ცენტრალური დეპოზიტარის საოპერაციო სისტემაში ფასიანი ქაღალდ(ებ)ის დაშვება ხორციელდება გენერალური დირექტორის განკარგულებით (ბრძანებით). ცენტრალური დეპოზიტარი აქვეყნებს დაშვებული ფასიანი ქაღალდების სიას, რომელიც ხელმისაწვდომია წევრებისთვის და საზოგადოებისათვის, აგრეთვე დაუყოვნებლივ ანახლებს შესაბამის ინფორმაციას რომელიმე ფასიანი ქაღალდის დამატების, შეჩერების ან ამოღებისთანავე.
- 11.2. ცენტრალური დეპოზიტარის პოლიტიკაა წევრების და უცხო ქვეყნ(ებ)ის დეპოზიტარების მოთხოვნის კვალობაზე დაუშვას მომსახურებისთვის ფასიანი ქაღალდები თავისი საოპერაციო შესაძლებლობების ფარგლებში, ან უარი თქვას ახალი ფასიანი ქაღალდის დაშვებაზე. უპირატესობა მიენიჭება ისეთ ფასიან ქაღალდებს, რომლებიც ჩართულია ბირჟების ლისტინგში ან სხვაგვარად დაშვებულია ბირჟების სავაჭრო სისტემაში. კლიენტების მომსახურების გაუმჯობესების მიზნით ცენტრალურ დეპოზიტარს, შეუძლია განახორციელოს ფასიანი ქაღალდების ოპერატიული (განაცხადის მიღებიდან 24 სამუშაო საათის განმავლობაში) დაშვება.
- 11.3. საბირჟო ფასიანი ქაღალდის დაშვება ხორციელდება ცენტრალური დეპოზიტარის წევრის ან იმ ბირჟის რეკომენდაციით, რომელთანაც ცენტრალურ დეპოზიტარს აქვს სახელშეკრულებო ურთიერთობა. ამ შემთხვევაში მათ მიერ წარმოდგენილ უნდა იქნას ოპერაციებისა და პროცედურების შესახებ წინამდებარე წესის დანართი №2-ით გათვალისწინებული სარეკომენდაციო განაცხადი, ხოლო განაცხადზე დასართავი დოკუმენტები კი შეიძლება წარმოდგენილ იქნას ასლების სახით. ფასიანი ქაღალდ(ებ)ის დაშვება განხორციელდება მხოლოდ დანართი №1-ით გათვალისწინებული გადასახადის გადახდის დამადასტურებელი დოკუმენტის წარმოდგენის შემდეგ.
- 11.4. არასაბირჟო ფასიანი ქაღალდის დაშვება ხორციელდება ცენტრალური დეპოზიტარის წევრის ან უცხო ქვეყნის დეპოზიტარის რეკომენდაციით, მის მიერ წარმოდგენილი დანართი №2-ით გათვალისწინებული სარეკომენდაციო განაცხადის საფუძველზე და მხოლოდ ისეთი ფასიანი ქაღალდის, რომლის რეესტრს აწარმოებს ფასიანი ქაღალდების

ლიცენზირებული რეგისტრატორი ან ნომინალურ მფლობელობაში აქვს დეპოზიტარს (უცხოური ფასიანი ქაღალდების შემთხვევაში), რომლებსაც ცენტრალურ დეპოზიტართან გაფორმებული აქვთ ხელშეკრულება საკორესპონდენტო ურთიერთობების შესახებ, ან ამ უცხოურ დეპოზიტარს გახსნილი აქვს ფასიანი ქაღალდების ნომინალური მფლობელის შემნახველი ანგარიში ცენტრალურ დეპოზიტარში. განმცხადებლის თხოვნით ცენტრალური დეპოზიტარი გასცემს ცნობას ცენტრალური დეპოზიტარის სისტემაში ფასიანი ქაღალდების დაშვების სარეკომენდაციო განაცხადის მიღების შესახებ.

11.5. სარეკომენდაციო განაცხადს უნდა ჰქონდეს წერილობითი ფორმა და მას უნდა თან დაერთოს ფასიანი ქაღალდის დასაშვებად აუცილებელი დოკუმენტები, რომელთა ჩამონათვალიც განსაზღვრულია წინამდებარე წესის დანართი №2-ით. სარეკომენდაციო განაცხადის წარდგენიდან არაუმეტეს 10 სამუშაო დღის ვადაში ცენტრალური დეპოზიტარი განიხილავს წარდგენილ დოკუმენტებს და თუ ისინი აკმაყოფილებენ წინამდებარე წესის მოთხოვნებს, იღებს გადაწყვეტილებას ფასიანი ქაღალდის დაშვების შესახებ. წარდგენილ დოკუმენტებში ხარვეზის აღმოჩენის შემთხვევაში ცენტრალური დეპოზიტარი წერილობით აცნობებს განმცხადებელს და დაუთქვამს გონივრულ ვადას ხარვეზის აღმოსაფხვრელად, რის შემდეგაც დოკუმენტების განხილვის ვადა აითვლება თავიდან.

11.6. ამ მუხლის, 11.3-11.5 პუნქტებში, აგრეთვე, დანართ №2-ში მოყვანილი მოთხოვნები არ არის სავალდებულო საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს, საქართველოს ეროვნული ბანკისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიერ გამოშვებული ფასიანი ქაღალდების ცენტრალური დეპოზიტარის სისტემაში დასაშვებად. ამ შემთხვევაში ცენტრალური დეპოზიტარის წევრის, შესაბამისი ბირჟის ან დეპოზიტარის რეკომენდაციის ფორმა და შინაარსი დგინდება ურთიერთშეთანხმების საფუძველზე, გარდა ამისა, წინადადება ასეთი ფასიანი ქაღალდის ცენტრალური დეპოზიტარის სისტემაში დაშვებაზე შეიძლება შემოიტანოს თვით ემიტენტმა.

მუხლი 12. დაშვებულ ფასიან ქაღალდზე ოპერაციების შეჩერება და განახლება

12.1. ცენტრალური დეპოზიტარის გენერალური დირექტორი უფლებამოსილია, ცენტრალური დეპოზიტარისა და მისი წევრების საუკეთესო ინტერესების დასაცავად, დროებით შეაჩეროს ოპერაციები დაშვებულ ფასიან ქაღალდზე, მარეგულირებელი ორგანოს შესაბამისი მითითებით ან თუ არსებობს საფუძვლიანი ეჭვი, რომ ეს ფასიანი ქაღალდი არ შეესაბამება ფასიანი ქაღალდების კანონმდებლობას ან/და არსებობს ფასიანი ქაღალდის გადაფორმების პრობლემა ცენტრალური დეპოზიტარისა ან/და ფასიანი ქაღალდების რეგისტრატორის მეშვეობით, ან თუ ამ ფასიან ქაღალდზე ბოლო 12 თვის განმავლობაში არ განხორციელდა არცერთი ოპერაცია, ან თუ ასეთი ფასიანი ქაღალდის ემიტენტმა გამოაცხადა კორპორაციული ქმედების შესახებ, რომელიც აუცილებელს ხდის აღნიშნული ფასიანი ქაღალდით ოპერაციების დროებით შეჩერებას.

12.2. ცენტრალური დეპოზიტარის გენერალური დირექტორი უფლებამოსილია დროებით შეაჩეროს სავაჭრო ანგარიშებზე ფასიანი ქაღალდის გადარიცხვა შესაბამის ბირჟაზე

აღნიშნული ფასიანი ქაღალდით ვაჭრობის დროებით შეჩერების შემთხვევაში, ამ ბირჟის შეტყობინების (ან მოთხოვნის) საფუძველზე.

- 12.3. თუ მიღებულ იქნა გადაწყვეტილება დაშვებულ ფასიან ქაღალდზე ოპერაციების შეჩერების შესახებ, გენერალურმა დირექტორმა ამის შესახებ უნდა აცნობოს წევრებს, ბირჟას (თუ ეს ფასიანი ქაღალდი დაშვებულია ბირჟაზე) შესაბამის რეგისტრატორს ან უცხოურ დეპოზიტარს.
- 12.4. ცენტრალური დეპოზიტარის გენერალური დირექტორი უფლებამოსილია განაახლოს შეჩერებული ოპერაციები დაშვებულ ფასიან ქაღალდზე, თუ აღარ არსებობს ან აღმოფხვრილია ოპერაციების შეჩერების მიზეზები. ამის შესახებ დაუყოვნებლივ უნდა ეცნობოს წევრებს და ბირჟას.

მუხლი 13. ფასიანი ქაღალდის ამოღება დაშვებული ფასიანი ქაღალდების სიიდან

- 13.1. ცენტრალური დეპოზიტარის გენერალური დირექტორი უფლებამოსილია მიიღოს გადაწყვეტილება დაშვებული ფასიანი ქაღალდების სიიდან ფასიანი ქაღალდების ამოღების შესახებ მარეგულირებელი ორგანოს მითითებით ან თუ ეს ფასიანი ქაღალდი არ შეესაბამება ფასიანი ქაღალდების კანონმდებლობას ან არსებობს ფასიანი ქაღალდის გადაფორმების პრობლემა ცენტრალური დეპოზიტარისა და/ან ფასიანი ქაღალდების რეგისტრატორის მეშვეობით, ან თუ ფასიანი ქაღალდები არა ნაკლებ ნახევარი წლის განმავლობაში შეჩერებული იყო, ამ წესების მე-12 მუხლის შესაბამისად. დასაშვებია, აგრეთვე, ფასიანი ქაღალდების ამოღების შესახებ გადაწყვეტილების მიღება იმ შემთხვევაში, თუ ფასიანი ქაღალდი არ ირიცხება ცენტრალური დეპოზიტარის კლიენტების არცერთ ანგარიშზე და იგი ამოღებულ იქნა ბირჟის სავაჭრო სისტემიდან.
- 13.2. თუ ცენტრალური დეპოზიტარი ამოიღებს ფასიან ქაღალდს დაშვებული ფასიანი ქაღალდების სიიდან, მაშინ მან უნდა დაარეგისტროს ამ ფასიანი ქაღალდების პოზიცია ანგარიშის მფლობელის სახელზე ფასიანი ქაღალდების რეგისტრატორთან.
- 13.3. თუ მიღებულ იქნა გადაწყვეტილება ფასიანი ქაღალდის ამოღების შესახებ, მაშინ ცენტრალურმა დეპოზიტარმა ყველა წევრს, ბირჟას (თუ ეს ფასიანი ქაღალდი დაშვებულია ბირჟაზე) შესაბამის რეგისტრატორს ან უცხოურ დეპოზიტარს უნდა აცნობოს ამის თაობაზე 10 სამუშაო დღის ვადაში.

თავი IV. ფასიანი ქაღალდების და ფულადი სახსრების ანგარიშები

მუხლი 14. ზოგადი დებულებები

- 14.1. ანგარიში არის ცენტრალური დეპოზიტარის მიერ წარმოებული ელექტრონული ჩანაწერი, რომელიც ასახავს ანგარიშის მფლობელის მფლობელობაში არსებულ საინვესტიციო აქტივებს ცენტრალურ დეპოზიტარში. ანგარიშის მფლობელის მფლობელობაში არსებული ფასიანი ქაღალდების ან/და ფულადი სახსრების რაოდენობა და მესაკუთრეობიდან გამომდინარე უფლებები განისაზღვრება ანგარიშზე ასახული საინვესტიციო აქტივების საფუძველზე.

- 14.2. ფასიანი ქაღალდების ან/და ფულადი სახსრების მესაკუთრეობიდან გამომდინარე უფლება-მოვალეობები შეძენილად ითვლება იმ მომენტიდან, როდესაც საინვესტიციო აქტივები აღირიცხება ცენტრალურ დეპოზიტარში ანგარიშის მფლობელის ანგარიშზე. მესაკუთრის ცვლილება ხდება საინვესტიციო აქტივების გადატანისას წინა ანგარიშის მფლობელის ანგარიშიდან ახალი ანგარიშის მფლობელის ანგარიშზე.
- 14.3. ცენტრალურ დეპოზიტარში გახსნილი შემნახველი ანგარიში შედგება სამ ნაწილისაგან: 1) შენახვის ანგარიში, რომელზეც აღირიცხება თავისუფალი საინვესტიციო აქტივები; 2) ბლოკირების ანგარიში, რომელზეც აღირიცხება ვალდებულებებით დატვირთული საინვესტიციო აქტივები; 3) სავაჭრო ანგარიში, რომელზეც აღირიცხება ბირჟაზე ვაჭრობისათვის განკუთვნილი საინვესტიციო აქტივები.
- 14.4. ანგარიშის მფლობელისა და/ან რეგისტრირებული მესაკუთრის ტიპების მიხედვით, ცენტრალური დეპოზიტარი აწარმოებს შემდეგი კატეგორიის ანგარიშებს: 1) წევრის საკუთარი აქტივების ანგარიში; 2) მოვაჭრე წევრის საკლიენტო ანგარიში; 3) წევრის საკლიენტო ომნიბუს ანგარიში; 4) წევრის საკლიენტო სეგრეგირებული და ომნიბუს **სეგრეგირებული** ანგარიშები; 5) უცხოური დეპოზიტარის ნომინალური მფლობელობის ან/და საკორესპონდენტო ანგარიში; 6) დროებითი საოპერაციო ანგარიში; 7) საპენსიო სქემის ანგარიში.
- 14.5. წევრებს, რომლებსაც კანონმდებლობით გააჩნიათ უფლება გახდნენ ფასიანი ქაღალდების ნომინალური მფლობელები, შეუძლიათ გახსნან წევრის საკლიენტო ანგარიშები, სადაც რეგისტრირებული მესაკუთრის ვინაობა ცნობილია წევრისათვის და, კლიენტის დავალების შესაბამისად, შეიძლება იყოს, ან არ იყოს გამჟღავნებული ცენტრალური დეპოზიტარისათვის.
- 14.6. წევრის კლიენტის ანგარიშის გასახსნელად აუცილებელია, რომ წევრს ჰქონდეს თავისი წევრობის სტატუსიდან გამომდინარე უფლება შექმნას კლიენტების ანგარიშები და ასეთი უფლების არსებობის შემთხვევაში უნდა არსებობდეს ხელშეკრულება წევრსა და რეგისტრირებულ მესაკუთრეს შორის, რომლითაც წევრს ენიჭება უფლება გახდეს რეგისტრირებული მესაკუთრის ფასიანი ქაღალდების ნომინალური მფლობელი.
- 14.7. ყველა წევრს შეუძლია გახსნას წევრის საკუთარი აქტივების შენახვის ანგარიში.
- 14.8. მოვაჭრე წევრს შეუძლია გახსნას მოვაჭრე წევრის საკლიენტო შენახვის ანგარიშები, რომლებიც სეგრეგირებული უნდა იყოს კლიენტების მიხედვით.
- 14.9. წევრის საკლიენტო ანგარიშის გახსნისას წევრი ცენტრალურ დეპოზიტარს უდასტურებს, რომ მას იმ რეგისტრირებულ მფლობელთან, ვისთვისაც ხსნის ანგარიშს, გაფორმებული აქვს ხელშეკრულება ფასიანი ქაღალდების ნომინალური მფლობელობის შესახებ, რომლითაც ის ასევე უფლებამოსილია გადასცეს ეს ფასიანი ქაღალდები ან/და ფულადი სახსრები ნომინალურ მფლობელობაში ცენტრალურ დეპოზიტარს. წევრი, რომელიც ხსნის წევრის საკლიენტო ანგარიშს, მოვალეა თავის ჩანაწერებში მოახდინოს ამ

ანგარიშზე არსებული საინვესტიციო აქტივების რეგისტრირებული მფლობელის (მოვაჭრე წევრის მიერ გამონაკლის შემთხვევებში გახსნილი საკლიენტო დროებითი, შენახვის კრებსითი ანგარიშის შემთხვევაში, - ამ ანგარიშზე არსებული საინვესტიციო აქტივების რეგისტრირებული მფლობელების) იდენტიფიცირება.

14.10. მოვაჭრე წევრს, კონკრეტული ამოცანის განხორციელების მიზნით, გამონაკლისის სახით შეუძლია გახსნას მოვაჭრე წევრის საკლიენტო დროებითი შენახვის კრებსითი (გაერთიანებული) ანგარიში. ამ ანგარიშზე დასაშვებია მოვაჭრე წევრის კლიენტების ფასიანი ქაღალდების ან ფულადი სახსრების აღრიცხვა ერთობლივად, იმ შემთხვევაში თუ: ა) ამ კლიენტებს აქვთ მსგავსი დავალებები მიცემული წევრისათვის (მაგალითად, ერთი და იგივე ფასიანი ქაღალდის მხოლოდ ყიდვა ან გაყიდვა და ა.შ.) და ბ) არსებობს მათი თანხმობა სახსრების გაერთიანებაზე ერთ კრებსით ანგარიშზე. ასეთი ანგარიშის გახსნისთანავე, წევრმა ინსტრუქციებით განსაზღვრული ფორმით უნდა შეატყობინოს ცენტრალურ დეპოზიტარს ამის შესახებ. წევრს ასეთი კრებსითი ანგარიშის შიგნით (კლიენტებს შორის) ეკრძალება რაიმე სახის ტრანზაქციის განხორციელება. დავალებული ამოცანის დასრულებიდან არაუგვიანეს ერთ კვირაში, ანგარიში უნდა დაიხუროს და ამის შესახებ ასევე უნდა მიეწოდოს ცენტრალურ დეპოზიტარს ინფორმაცია ინსტრუქციებით განსაზღვრული ფორმით. მოვაჭრე წევრს ევალება კლიენტებს, რომლებისთვისაც გახსნა გაერთიანებული ანგარიში, გაუხსნას დეპოზიტარში განცალკევებული სეგრეგირებული ანგარიშები ანგარიშსწორებისთვის. ამ მუხლით გათვალისწინებულ გაერთიანებულ ანგარიშზე წარმოებულ ოპერაციებზე, მათ შორის ანგარიშსწორებაზე. მოვაჭრე წევრს ეკისრება მთელი პასუხისმგებლობა თავისი კლიენტების წინაშე.

14.11. წევრის რეკომენდაციით (იხ. დანართი 3) არაწევრ კლიენტს ეხსნება დროებითი საოპერაციო შენახვის ანგარიში ცენტრალური დეპოზიტარის წესებისა და საოპერაციო პროცედურების შესახებ ინსტრუქციების შესაბამისად.

14.12. ცენტრალურმა დეპოზიტარმა, უპირველეს ყოვლისა, უნდა აწარმოოს შენახვის ანგარიში, როგორც ანგარიშის მფლობელის ძირითადი ანგარიში. ცენტრალური დეპოზიტარი, საჭიროების შემთხვევაში, მომსახურების გაწევის უზრუნველსაყოფად, ანგარიშთა მფლობელებისთვის ხსნის ფასიანი ქაღალდების და ფულადი სახსრების სხვა ანგარიშებს, სავაჭრო და ბლოკირების ანგარიშების ჩათვლით.

თავი V. ფასიანი ქაღალდების შენახვის ანგარიშები

მუხლი 15. ფასიანი ქაღალდების შენახვის ანგარიშის გახსნა

15.1. ცენტრალური დეპოზიტარის კლიენტებს, მათ შორის წევრებს და მათ კლიენტებს ცენტრალურ დეპოზიტარში შეიძლება გაეხსნათ წინამდებარე დებულების მე-14 მუხლით გათვალისწინებული ფასიანი ქაღალდების შენახვის ანგარიშები.

15.2. ცენტრალური დეპოზიტარის კლიენტსა და ცენტრალურ დეპოზიტარს შორის უნდა გაფორმდეს წერილობითი ხელშეკრულება მომსახურების შესახებ. ცენტრალური

დეპოზიტარის კლიენტი - ანგარიშის მფლობელი, ცენტრალურ დეპოზიტართან დადებული მომსახურების (ნომინალური მფლობელობის) ხელშეკრულებით იძენს უფლებას ფასიანი ქაღალდების რეგისტრატორთან ცენტრალური დეპოზიტარის სახელზე დაარეგისტრიროს ანგარიშის მფლობელის მფლობელობაში არსებული ფასიანი ქაღალდები და ანიჭებს ცენტრალურ დეპოზიტარს უფლებას განახორციელოს სხვა ოპერაციები ამ ფასიან ქაღალდებზე ანგარიშის მფლობელის სახელით.

- 15.3. ფასიანი ქაღალდების დროებითი საოპერაციო ანგარიში იხსნება მხოლოდ ერთი არასაბირჟო გარიგების ანგარიშსწორების განსახორციელებლად.
- 15.4. საპენსიო სქემის საპენსიო ანგარიში იხსნება საპენსიო სქემის, ან მმართველ კომპანიასთან დადებული ხელშეკრულების, მოქმედი კანონმდებლობის და წინამდებარე წესების შესაბამისად.

მუხლი 16. ფასიანი ქაღალდების შენახვის ანგარიშის დახურვა

- 16.1. ფასიანი ქაღალდების შენახვის ანგარიში შეიძლება დაიხუროს ანგარიშის მფლობელის მოთხოვნის საფუძველზე. ფასიანი ქაღალდების შენახვის ანგარიში დაიხურება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ მასზე და მის შესაბამის ბლოკირებისა და სავაჭრო ანგარიშებზე არ არის დარჩენილი საინვესტიციო აქტივები. ცენტრალური დეპოზიტარი ელექტრონული ფოსტის მეშვეობით უგზავნის შეტყობინებას ანგარიშის მფლობელს მისი მოთხოვნის შესრულების შესახებ.
- 16.2. დროებითი საოპერაციო ანგარიში იხურება გარიგების ანგარიშსწორების განხორციელების და ფასიანი ქაღალდების ანგარიშიდან გატანისთანავე, საოპერაციო პროცედურების შესახებ ინსტრუქციების შესაბამისად.

მუხლი 17. ფასიანი ქაღალდების დეპონირება და გატანა

- 17.1. ფასიანი ქაღალდების დეპონირებისთვის ფასიანი ქაღალდების რეგისტრირებულმა მფლობელმა ფასიანი ქაღალდების რეგისტრატორს უნდა მისცეს დავალება რეგისტრირებული მფლობელის სახელზე რიცხული ფასიანი ქაღალდების (მთლიანად ან მისი ნაწილის) ცენტრალური დეპოზიტარის, როგორც ნომინალური მფლობელის, სახელზე დასარეგისტრირებლად. ანგარიშის მფლობელის ფასიანი ქაღალდების შენახვის ანგარიში დაშვებული ფასიანი ქაღალდებით დაკრედიტდება, საოპერაციო პროცედურების შესახებ ინსტრუქციების შესაბამისად, მხოლოდ მას შემდეგ, რაც ცენტრალური დეპოზიტარი მიიღებს რეგისტრატორის შეტყობინებას ცენტრალური დეპოზიტარის სახელზე ამ ფასიანი ქაღალდების რეგისტრაციის შესახებ. ამის შემდეგ დეპონირება დასრულებულია და საკუთრების უფლებებთან დაკავშირებული ნებისმიერი წარმოქმნილი დავა უნდა მოგვარდეს მხარეთა შეთანხმებით ან სასამართლოს გადაწყვეტილებით.
- 17.2. ფასიანი ქაღალდების გატანა ნებადართულია ანგარიშის მფლობელის დავალების საფუძველზე, ცენტრალური დეპოზიტარის საოპერაციო პროცედურების შესახებ

ინსტრუქციების შესაბამისად და მის მიერ დადგენილი ფორმების გამოყენებით. ეს დავალება უნდა შეიცავდეს მითითებას ფასიანი ქაღალდების რეგისტრატორთან ანგარიშის მფლობელის სახელზე ფასიანი ქაღალდების დარეგისტრირების შესახებ. ცენტრალური დეპოზიტარი შესაბამის დავალებას გადასცემს ფასიანი ქაღალდების რეგისტრატორს, რის შემდეგაც გატანა ითვლება დასრულებულად. გატანა დასრულებულია, საბოლოო და საკუთრების უფლებებთან დაკავშირებული ნებისმიერი წარმოქმნილი დავა უნდა მოგვარდეს მხარეთა შეთანხმებით ან სასამართლოს გადაწყვეტილებით.

მუხლი 18. ფასიანი ქაღალდების გადარიცხვა

- 18.1. ანგარიშის მფლობელმა შესაძლოა მიუთითოს ცენტრალურ დეპოზიტარს გადარიცხოს ფასიანი ქაღალდები შენახვის ანგარიშიდან შესაბამის სავაჭრო თუ ბლოკირების ანგარიშებზე, ან/და სხვა შენახვის ანგარიშზე. ფასიანი ქაღალდების სხვა ანგარიშზე გადარიცხვის დავალება კეთდება წერილობით ცენტრალური დეპოზიტარის საოპერაციო პროცედურების შესახებ ინსტრუქციებით განსაზღვრული ფორმით. ამის შემდეგ გადარიცხვა დასრულებული და საბოლოოა.
- 18.2 ფასიანი ქაღალდების დროებითი საოპერაციო ანგარიშიდან ფასიანი ქაღალდების გადარიცხვა შესაძლებელია მხოლოდ არასაბირჟო გარიგების კონტრაგენტის ანგარიშზე აღნიშნული გარიგების ანგარიშსწორების მიზნით.
- 18.3 ცენტრალური დეპოზიტარი, მისი კლიენტების დავალებების შესრულების მიზნით უშუალოდ განახორციელებს ფასიანი ქაღალდების გადარიცხვას ერთ ანგარიშიდან მეორეზე. გარიგების არ დადების შემთხვევაში, იგი აბრუნებს საინვესტიციო აქტივებს იმ ანგარიშზე, რომლიდანაც მოხდა მათი გადარიცხვა გარიგების დასადებად.

მუხლი 19. ცვლილებები, რომლებიც არ არის დაკავშირებული საბირჟო გარიგებებთან

- 19.1. ანგარიშის მფლობელის პირად ინფორმაციაში ან საინვესტიციო აქტივებში მომხდარი ცვლილებების აღრიცხვის განხორციელება, რომლებიც არ არის დაკავშირებული დადებულ გარიგებებთან, უნდა მოხდეს ანგარიშის მფლობელის დავალების საფუძველზე, დეპოზიტარის წესების შესაბამისად, ან მარეგულირებელი ორგანოს, თვითრეგულირებადი ორგანიზაციის ან სასამართლოს გადაწყვეტილებით, კანონით დადგენილი წესით.
- 19.2. ამ მუხლის 19.1. პუნქტში მითითებული ცვლილებების შესახებ დავალებები უნდა იყოს სტანდარტიზებული ცენტრალური დეპოზიტარის საოპერაციო პროცედურების შესახებ ინსტრუქციებში განსაზღვრული ფორმითა და შინაარსით.

თავი VI. ფულადი სახსრების ანგარიშები

მუხლი 20. ფულადი სახსრების (აქტივების) შემნახველი ანგარიშის გახსნა

- 20.1. ცენტრალური დეპოზიტარის კლიენტებს, მათ შორის წევრს თავისი კლიენტებისათვის ცენტრალურ დეპოზიტარში შეიძლება გაეხსნათ წინამდებარე დებულების მე-14 მუხლით გათვალისწინებული ფულადი სახსრების შენახვის ანგარიშები. ფულადი სახსრების შენახვის ანგარიშის გახსნა ხდება ფასიანი ქაღალდების შენახვის ანგარიშის გახსნასთან ერთად.
- 20.2. ფულადი სახსრების შენახვის დროებითი საოპერაციო ანგარიში იხსნება წევრის რეკომენდაციის საფუძველზე არა წევრი კლიენტისათვის, როგორც ამას მოითხოვს პუნქტი 14.11.

მუხლი 21. ფულადი სახსრების ანგარიშის დახურვა

- 21.1. ფულადი სახსრების შენახვის ანგარიშის დახურვა ხდება ფასიანი ქაღალდების შენახვის ანგარიშის დახურვასთან ერთად, ან ანგარიშის მფლობელის მოთხოვნის საფუძველზე. ფულადი სახსრების შემნახველი ანგარიში დაიხურება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ამ ანგარიშებზე არ ირიცხება ფულადი სახსრები. ფულადი სახსრების დროებითი საოპერაციო ანგარიში იხურება არასაბიზნო გარიგების (რომლის გამოც გაიხსნა ანგარიში) ანგარიშსწორების დასრულების და ანგარიშიდან ფულადი სახსრების გატანისთანავე, საოპერაციო პროცედურების შესახებ ინსტრუქციების შესაბამისად. ცენტრალური დეპოზიტარი ელექტრონული ფოსტის მეშვეობით უგზავნის შეტყობინებას ანგარიშის დახურვის შესახებ ანგარიშის მფლობელს.

მუხლი 22. ფულადი სახსრების დეპონირება

- 22.1. ცენტრალური დეპოზიტარის კლიენტი საკუთარი ფულადი სახსრების დეპონირებას ახორციელებს მის სახელზე გახსნილ საკლირინგო ანგარიშზე ცენტრალურ დეპოზიტარში, შესაბამის საანგარიშსწორებო ბანკში არსებული მისი საანგარიშსწორებო ანგარიშიდან იმავე ბანკში ცენტრალური დეპოზიტარის კლიენტების კრებისით ანგარიშზე შესაბამისი ფულადი სახსრების გადარიცხვით. კლიენტის დეპონირების დავალების და საანგარიშსწორებო ბანკიდან ფულადი სახსრების ჩარიცხვის შესახებ ინფორმაციის საფუძველზე, თუ მათში მითითებული მონაცემები ემთხვევა ერთმანეთს, ცენტრალური დეპოზიტარი კლიენტის საკლირინგო ანგარიშის გავლით უდეპონირებს კლიენტს შესაბამის თანხას მისი ფულადი სახსრების შემნახველ ანგარიშზე.
- 22.2. კლიენტის დეპონირების დავალების და საანგარიშსწორებო ბანკიდან ფულადი სახსრების ჩარიცხვის შესახებ ინფორმაციის შედარების შედეგად, მათ შორის თუნდაც ერთი მონაცემის ცდომილების შემთხვევაში, ცენტრალური დეპოზიტარი უგზავნის შეტყობინებას კლიენტს ხარვეზის არსებობის შესახებ, რის შემდეგაც საოპერაციო პროცედურების შესახებ ინსტრუქციებით გათვალისწინებულ ვადაში მისი აღმოუფხვრელობის შემთხვევაში საკლირინგო ანგარიშიდან დროებით რიცხავს ამ კლიენტის სატრანზიტო ანგარიშზე და აჩერებს მათ კლიენტისაგან დეპონირების ახალი დავალების ან სხვა დავალების მიღებამდე.
- 22.3. იმ შემთხვევაში, თუ ფულადი სახსრები კლიენტისაგან ჩაირიცხა ცენტრალური დეპოზიტარის კლიენტების კრებისით ანგარიშზე და აღირიცხა კლიენტის საკლირინგო

ანგარიშზე, მაგრამ ცენტრალურმა დეპოზიტარმა ვერ მიიღო კლიენტისაგან დეპონირების დავალება, ამ შემთხვევაში ცენტრალური დეპოზიტარი დროებით რიცხავს ამ სახსრებს კლიენტის სატრანზიტო ანგარიშზე და აჩერებს მათ კლიენტისაგან დეპონირების ან სხვა დავალების მიღებამდე.

22.4. წევრის კლიენტ(ებ)ის ფულადი სახსრების დეპონირება და შესაბამის შემნახველ ანგარიშ(ებ)ზე განაწილება ხდება საანგარიშსწორებო ბანკში წევრის საკლიენტო კრებისთი ანგარიშის და წევრის საკლირინგო ანგარიშის გამოყენებით 22.1.-22.3. პუნქტების შესაბამისად.

მუხლი 23. ფულადი სახსრების გადარიცხვა

23.1. თავისუფალი ფულადი სახსრების გადარიცხვა შენახვის ანგარიშიდან შესაბამის სავაჭრო (გარდა დროებითი საოპერაციო ანგარიშის მფლობელისა) თუ ბლოკირების ანგარიშებზე, ან/და სხვა შენახვის ანგარიშზე ხორციელდება ცენტრალური დეპოზიტარისათვის წარდგენილი დავალების საფუძველზე. თავისუფალი ფულადი სახსრების სხვა ანგარიშზე გადარიცხვის დავალება კეთდება ცენტრალური დეპოზიტარის საოპერაციო პროცედურების შესახებ ინსტრუქციებით განსაზღვრული ფორმით. ამის შემდეგ გადარიცხვა დასრულებულია და საბოლოოა.

მუხლი 24. ფულადი სახსრების გატანა

24.1. ცენტრალური დეპოზიტარის ყველა კლიენტისათვის, გარდა მოვაჭრე წევრებისა, ფულადი სახსრების გატანა ხორციელდება ანგარიშის მფლობელი კლიენტის დავალებით. საოპერაციო პროცედურების შესახებ ინსტრუქციების შესაბამისად კლიენტის მიერ ცენტრალური დეპოზიტარისათვის ფულადი სახსრების გატანის დავალების წარდგენისთანავე ცენტრალური დეპოზიტარი მის შემნახველ ანგარიშებზე რიცხულ თანხებს სამუშაო დღის ბოლომდე გადარიცხავს იმ კლიენტების საკლირინგო ანგარიშებზე, შემდგომ კი მათ ანგარიშებზე იმ ბანკებში, რომლებიდანაც ეს თანხები იყო დეპონირებული ცენტრალურ დეპოზიტარში.

24.2. მოვაჭრე წევრების მიერ ფულადი სახსრების გატანა ხორციელდება დადებული საბირჟო ან არასაბირჟო გარიგების ცენტრალურ დეპოზიტარში ანგარიშსწორების დასრულებისთანავე, გარდა 24.3 პუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევისა, შემნახველ ანგარიშებზე ჩარიცხული თანხები სამუშაო დღის ბოლომდე გადაირიცხება ცენტრალური დეპოზიტარის მიერ მოვაჭრე წევრების საკლირინგო ანგარიშებზე, შემდგომ კი მათ ანგარიშებზე იმ ბანკებში, რომლებიდანაც ეს თანხები იყო დეპონირებული ცენტრალურ დეპოზიტარში.

24.3. იმ შემთხვევაში, თუ მოვაჭრე წევრს უნდა მომავალ სავაჭრო სესიამდე ფულადი სახსრების დატოვება შემნახველ ანგარიშზე, იგი აძლევს ცენტრალურ დეპოზიტარს დავალებას ფულადი სახსრების დატოვების შესახებ საოპერაციო პროცედურების შესახებ ინსტრუქციების მოთხოვნათა შესაბამისად. ასეთი დავალების მიცემის შემდეგ შემნახველ ანგარიშზე დატოვებული ფულადი სახსრების გატანა ხორციელდება 24.1

პუნქტის მოთხოვნათა შესაბამისად, მოვაჭრე წევრის მიერ ცენტრალური დეპოზიტარისათვის წარდგენილი გატანის დავალების საფუძველზე.

თავი VII. ბლოკირების ანგარიშები

მუხლი 25. ბლოკირების ანგარიშები

- 25.1. ანგარიშის მფლობელის თავისუფალი აქტივები შეიძლება დაექვემდებაროს ბლოკირებას. მას შემდეგ, რაც ცენტრალური დეპოზიტარი დაადასტურებს, რომ არსებობს წერილობითი შეთანხმება, სასამართლოს გადაწყვეტილება ან სხვა წერილობითი დოკუმენტი, რომელიც წარმოადგენს კანონიერ საფუძველს ბლოკირებისთვის და სათანადოდ შეინახავს ამ დოკუმენტის დედანს ან ნოტარიულად დამოწმებულ ასლს, ცენტრალური დეპოზიტარი განახორციელებს ბლოკირებას იმ პირის სასარგებლოდ, რომელიც მითითებულია ხსენებულ დოკუმენტში. ბლოკირებისთანავე, ბლოკირებას დაექვემდებარებული აქტივები კლასიფიცირდება, როგორც ბლოკირებული აქტივები და გადაირიცხება ანგარიშის მფლობელის შენახვის ანგარიშიდან მის ბლოკირების ანგარიშზე. ფასიანი ქაღალდების ბლოკირების ანგარიშზე გადარიცხვის დავალება კეთდება წერილობით ცენტრალური დეპოზიტარის საოპერაციო პროცედურების შესახებ ინსტრუქციებით განსაზღვრული ფორმით.
- 25.2. ფასიანი ქაღალდების ბლოკირება შესაძლოა იქნეს შეწყვეტილი ბლოკირების დავალების გამცემის მოთხოვნის და იმ პირის თანხმობის საფუძველზე, რომლის სასარგებლოდაც განხორციელდა ბლოკირება, ანდა კანონით დაშვებული სხვა გზით. ბლოკირების შეწყვეტისთანავე, ფასიანი ქაღალდების ბლოკირებულ პოზიციას დაუბრუნდება თავისუფალი აქტივების სტატუსი და გადაირიცხება ანგარიშის მფლობელის ბლოკირების ანგარიშიდან მის შენახვის ანგარიშზე.
- 25.3. ცენტრალურმა დეპოზიტარმა, ბლოკირების პირობებიდან გამომდინარე, უნდა შეასრულოს სასამართლოს ან სხვა კომპეტენტური ორგანოს კანონიერი მითითება ან იმ პირის კანონიერი მოთხოვნა, რომლის სასარგებლოდაც მოხდა ფასიანი ქაღალდების ბლოკირება, ამ ფასიანი ქაღალდების ბლოკირების შეწყვეტის შესახებ და გადაირიცხოს ფასიანი ქაღალდები ამ მითითების ან მოთხოვნის შესაბამისად, საოპერაციო პროცედურების შესახებ ინსტრუქციების მოთხოვნათა დაცვით.
- 25.4. ბლოკირების შექმნის შესახებ დავალება უნდა იყოს სტანდარტიზებული ცენტრალური დეპოზიტარის საოპერაციო პროცედურების შესახებ ინსტრუქციების მიხედვით დადგენილი ფორმითა და შინაარსით.

თავი VIII. სავაჭრო ანგარიში

მუხლი 26. ზოგადი დებულებები

- 26.1. ფასიანი ქაღალდების სავაჭრო ანგარიშების გამოყენება ნებადართულია მხოლოდ საბირჟო ფასიან ქაღალდზე საბირჟო გარიგების დადების ან ბირჟის სავაჭრო სისტემის გამოყენებით არასაბირჟო გარიგების დაფიქსირების განსახორციელებლად.

26.2. ბირჟაზე ვაჭრობის განხორციელებისთვის, ანგარიშის მფლობელის დავალებით, ყოველი შემნახველი ანგარიშის შესაბამისად (გარდა შენახვის დროებითი საოპერაციო ანგარიშისა), ცენტრალური დეპოზიტარი უხსნის მას სავაჭრო ანგარიშს. ანგარიშის მფლობელი რიცხავს ამ სავაჭრო ანგარიშზე გარკვეულ საინვესტიციო აქტივებს, რომლებსაც ანდობს კონკრეტულ მოვაჭრე წევრს შესაბამის ბირჟაზე ამ სახსრების ფარგლებში ყიდვა-გაყიდვის ოპერაციების განსახორციელებლად. დავალებაში უნდა იყოს მითითებული ის ბირჟა, სადაც უნდა განხორციელდეს ვაჭრობა და ის მოვაჭრე წევრი, რომელსაც ეძლევა ამ სავაჭრო ანგარიშიდან ამ ბირჟაზე ვაჭრობის განხორციელების უფლებამოსილება. მოვაჭრე წევრის საკუთარ და მისი კლიენტებისათვის გახსნილ სავაჭრო ანგარიშებს მართავს თავად ეს წევრი, თუ სავაჭრო ანგარიშის გახსნისას გამონაკლის შემთხვევაში მან არ მოითხოვა ამ ანგარიშ(ებ)ზე არსებული საინვესტიციო აქტივების სხვა ვაჭრობის უფლების მქონე წევრის მართვაში (ნომინალურ მფლობელობაში) გადაცემა.

26.3. ანგარიშის მფლობელის დავალებით შეიძლება გაიხსნას იმდენი სავაჭრო ანგარიში, რამდენ მოვაჭრე წევრსაც აძლევს კონკრეტულ ბირჟაზე საბირჟო გარიგების განხორციელების დავალებას ანგარიშის მფლობელი.

26.4. ანგარიშის მფლობელის საინვესტიციო აქტივები ვაჭრობის მიმდინარეობის პერიოდში იბლოკება ამ სავაჭრო ანგარიშებზე ცენტრალური დეპოზიტარის მიერ, რომელსაც (და მარტო მას) აქვს ამ ანგარიშებზე არსებული აქტივების განკარგვის უფლება იმ ფარგლებში, რომელსაც იძლევა მოქმედი წესები, შემნახველი ანგარიშის მფლობელთან დადებული მომსახურების ხელშეკრულება, მის მიერ მოცემული დავალებები და შესაბამისი ბირჟის მიერ მოწოდებული ინფორმაცია უფლებამოსილი მოვაჭრე წევრის მიერ ამ აქტივების ფარგლებში დადებული გარიგებების შესახებ.

მუხლი 27. ფასიანი ქაღალდების და ფულადი სახსრების სავაჭრო ანგარიშების გამოყენება გარიგების ანგარიშსწორებისათვის

27.1. ბირჟაზე ფასიანი ქაღალდების გაყიდვის მიზნით ანგარიშის მფლობელი დავალებას აძლევს ცენტრალურ დეპოზიტარს გადარიცხოს საინვესტიციო აქტივები ანგარიშის მფლობელის შენახვის ანგარიშებიდან ანგარიშის მფლობელის სავაჭრო ანგარიშზე. ფასიანი ქაღალდების სავაჭრო ანგარიშზე გადარიცხვის დავალება კეთდება ცენტრალური დეპოზიტარის საოპერაციო პროცედურების შესახებ ინსტრუქციებით განსაზღვრული ფორმით. ბირჟაზე დადებული გარიგების კლირინგისა და ანგარიშსწორებისთვის აუცილებელია სავაჭრო ანგარიშის დაკრედიტება ამ ბირჟის წესებით განსაზღვრული ოდენობის ფასიანი ქაღალდებით. სავაჭრო ანგარიშზე გადარიცხული ფასიანი ქაღალდები უნდა მოხმარდეს დადებული გარიგების ანგარიშსწორებას ანგარიშსწორების თარიღისათვის.

27.2. სავაჭრო ანგარიშებზე საინვესტიციო აქტივების ჩარიცხვა ხდება შესაბამისი შემნახველი ანგარიშებიდან, ხოლო ანგარიშსწორების შემდეგ სავაჭრო ანგარიშებზე დარჩენილი აქტივები (ნაშთი) ცენტრალური დეპოზიტარის მიერ ირიცხება საოპერაციო პროცედურების შესახებ ინსტრუქციების მიხედვით იმ შემნახველ (ფასიანი ქაღალდების

და ფულადი სახსრების) ანგარიშებზე, რომლებიდანაც მოხდა სავაჭრო ანგარიშზე საინვესტიციო აქტივების ჩარიცხვა.

27.3. ცენტრალური დეპოზიტარის კლიენტმა, გარდა მოვაჭრე წევრებისა, ბირჟაზე ფასიანი ქაღალდების შესყიდვის მიზნით, უნდა უზრუნველყოს შესაბამისი ფულადი სახსრების არსებობა საანგარიშსწორებო ბანკში საკუთარ საანგარიშსწორებო ანგარიშზე. ბირჟაზე დადებული გარიგების კლირინგისა და ანგარიშსწორებისთვის საოპერაციო პროცედურების შესახებ ინსტრუქციებით განსაზღვრულ ვადებში აღნიშნულმა კლიენტმა უნდა უზრუნველყოს ბირჟის წესებით განსაზღვრული ოდენობის ფულადი სახსრების ჩარიცხვა ცენტრალური დეპოზიტარის ანგარიშზე საანგარიშსწორებო ბანკში. ცენტრალურმა დეპოზიტარმა ეს ფულადი სახსრები უნდა აღრიცხოს მათ დავალებაში მითითებულ ფულადი სახსრების შენახვის ანგარიშებზე 22-ე მუხლის მოთხოვნათა შესაბამისად. შემდგომ, ბირჟაზე გარიგების დადების მიზნით მისცეს დავალება ცენტრალურ დეპოზიტარს სავაჭრო ანგარიშზე აქტივების გადარიცხვის შესახებ. სავაჭრო ანგარიშზე გადარიცხვის დავალებაში უნდა იყოს მითითებული, თუ რომელ მოვაჭრე წევრს ანდობს ანგარიშის მფლობელი სავაჭრო ანგარიშზე რიცხულ აქტივებს ბირჟაზე გარიგების დასადებად და ამასთანავე უნდა არსებობდეს ამ მოვაჭრე წევრის თანხმობა აღნიშნული სავაჭრო ანგარიშის მართვაზე.

27.4. წევრის კლიენტებისთვის ანგარიშსწორების შემდეგ თანხების დაბრუნებაზე პასუხისმგებელია წევრი.

27.5. ცენტრალური დეპოზიტარის კლიენტმა, გარდა მოვაჭრე წევრებისა, ბირჟაზე ფასიანი ქაღალდების გაყიდვის მიზნით, უნდა უზრუნველყოს შესაბამისი ფასიანი ქაღალდების არსებობა მის შემნახველ ანგარიშზე. შემდგომ, ბირჟაზე გარიგების დადების მიზნით მისცეს დავალება ცენტრალურ დეპოზიტარს სავაჭრო ანგარიშზე ფასიანი ქაღალდების გადარიცხვის შესახებ. სავაჭრო ანგარიშზე გადარიცხვის დავალებაში უნდა იყოს მითითებული, თუ რომელ მოვაჭრე წევრს ანდობს ანგარიშის მფლობელი სავაჭრო ანგარიშზე რიცხულ აქტივებს ბირჟაზე გარიგების დასადებად და ამასთანავე უნდა არსებობდეს ამ მოვაჭრე წევრის თანხმობა აღნიშნული სავაჭრო ანგარიშის მართვაზე.

თავი IX. ბირჟის სავაჭრო სისტემის მეშვეობით დადებული გარიგების კლირინგი და ანგარიშსწორება

მუხლი 28. ზოგადი დებულებები

28.1. ცენტრალური დეპოზიტარი ბირჟაზე ვაჭრობის უფლების მქონე წევრებს უწევს გარიგებათა თანმიმდევრული (გარიგება გარიგების შემდეგ) ანგარიშსწორების მომსახურებას საბირჟო გარიგებებზე. წევრები თანხმდებიან დაემორჩილონ საბირჟო გარიგებების კლირინგის წესებსა და ინსტრუქციებს საოპერაციო პროცედურების შესახებ და შეასრულონ გარიგებათა თანმიმდევრული ანგარიშსწორებისათვის აუცილებელი მოთხოვნები.

28.2. ცენტრალური დეპოზიტარის საანგარიშსწორებო მომსახურება ემყარება ფასიანი ქაღალდის გამყიდველი ანგარიშის მფლობელის მიერ ფასიანი ქაღალდების წინასწარი მიწოდების და ფასიანი ქაღალდების მყიდველი ანგარიშის მფლობელის მიერ ფულის წინასწარი გადახდის პრინციპს. ანგარიშსწორებისათვის განკუთვნილი ფასიანი ქაღალდები და ფულადი სახსრები უნდა აღირიცხოს ანგარიშის მფლობელის სავაჭრო ანგარიშებზე ვაჭრობამდე საოპერაციო პროცედურების შესახებ ინსტრუქციებით განსაზღვრულ ვადებში.

მუხლი 29. კლირინგი

29.1. ინფორმაციას საბირჟო გარიგებების შესახებ ბირჟა აწვდის ცენტრალურ დეპოზიტარს ვაჭრობის განხორციელების დღეს, იმ ფორმითა და ვადებში, როგორც ეს გათვალისწინებულია ბირჟასთან დადებული ხელშეკრულებით და საოპერაციო პროცედურების შესახებ ინსტრუქციებით.

29.2 საბირჟო გარიგების შესახებ ინფორმაციაში მითითებული უნდა იყოს: გარიგების დადების თარიღი და დრო, გამყიდველი წევრის ვინაობა, მყიდველი წევრის ვინაობა, გამყიდველის ანგარიშის ნომერი (კოდი), მყიდველის ანგარიშის ნომერი (კოდი), ფასიანი ქაღალდის დასახელება, ფასიანი ქაღალდების რაოდენობა, ფასი, რომელშიც მოხდა ფასიანი ქაღალდების ყიდვა თუ გაყიდვა და გარიგების მთლიანი ღირებულება.

29.3. საბირჟო გარიგებები ჩაითვლება საბოლოოდ, ამ მუხლის 29.4. პუნქტის გათვალისწინებით, ცენტრალური დეპოზიტარის მიერ ბირჟიდან მათი მიღებისთანავე და წევრებს არა აქვთ მათი შეცვლის ან გაუქმების უფლება.

29.4. ცენტრალური დეპოზიტარი უფლებამოსილია შეცვალოს ან გააუქმოს საბირჟო გარიგების ანგარიშსწორების შედეგები, მხოლოდ იმ მომენტამდე, სანამ მას არ განუხორციელება ფულადი სახსრების ბანკში გადარიცხვა და ფასიანი ქაღალდების რეგისტრირებულ მფლობელის ანგარიშზე გადარიცხვა ფასიანი ქაღალდების რეგისტრატორთან:

- ა) იმ ბირჟის მოთხოვნით, სადაც დაიდო გარიგება;
- ბ) მარეგულირებელი ორგანოს ან სასამართლოს გადაწყვეტილების საფუძველზე.

მუხლი 30. ანგარიშები საანგარიშსწორებო ბანკში

30.1. საბირჟო გარიგებების ანგარიშსწორების მიზნით, ცენტრალურ დეპოზიტარსა და წევრებს შორის ფულადი სახსრების ურთიერთგადასარიცხად, ყველა წევრმა უნდა გახსნას ანგარიში ცენტრალური დეპოზიტარის მიერ განსაზღვრულ საანგარიშსწორებო ბანკში/ბანკებში. ყველა წევრი ხსნის ასეთ ანგარიშებს იმ წესით, რომელიც უზრუნველყოფს წევრისა და მისი კლიენტების ფულადი სახსრების განცალკევებულ შენახვას, ფასიანი ქაღალდების კანონმდებლობის შესაბამისად.

30.2 საბირჟო გარიგებების ანგარიშსწორების მიზნით, ცენტრალურ დეპოზიტარსა და წევრებს შორის ფულადი სახსრების ურთიერთგადასარიცხად, ცენტრალური დეპოზიტარი ხსნის ანგარიშებს ყველა საანგარიშსწორებო ბანკში. ცენტრალური დეპოზიტარი ხსნის ასეთ ანგარიშებს იმ წესით, რომელიც უზრუნველყოფს წევრისა და მისი კლიენტების ფულადი სახსრების განცალკევებულ შენახვას ცენტრალური დეპოზიტარის ფულადი სახსრებისაგან, ფასიანი ქაღალდების კანონმდებლობის შესაბამისად.

30.3. ცენტრალური დეპოზიტარის არაწევრმა კლიენტებმა გარიგებების ანგარიშსწორების მიზნით, უნდა გახსნან ანგარიში ცენტრალური დეპოზიტარის მიერ განსაზღვრულ ერთ-ერთ საანგარიშსწორებო ბანკში და ცენტრალურ დეპოზიტართან ფულადი სახსრების ურთიერთგადასარიცხად ისარგებლონ ამ ანგარიშით. ამ ანგარიშის რეკვიზიტები უნდა იყოს წარმოდგენილი შემნახველი ანგარიშის გახსნის დროს.

მუხლი 31. საკლირინგო ანგარიშები

31.1. ცენტრალურ დეპოზიტარსა და მის წევრებსა და კლიენტებს შორის ფულადი სახსრების მოძრაობას ცენტრალური დეპოზიტარი აღრიცხავს ამ მიზნისთვის შექმნილ საკლირინგო ანგარიშებზე, ცენტრალური დეპოზიტარის საოპერაციო პროცედურების შესახებ ინსტრუქციების შესაბამისად.

მუხლი 32. ბირჟის სავაჭრო სისტემის მეშვეობით დადებული გარიგებების ანგარიშსწორება

32.1. ანგარიშსწორების დღეს ცენტრალური დეპოზიტარი ვალდებულია გამყიდველის ფასიანი ქაღალდების სავაჭრო ანგარიშიდან გადარიცხოს მყიდველის ფასიანი ქაღალდების სავაჭრო ანგარიშზე გარიგებაში მითითებული ფასიანი ქაღალდების რაოდენობა, იმ პირობით თუ გამყიდველის ფასიანი ქაღალდების სავაჭრო ანგარიშზე არსებობს საკმარისი რაოდენობის ფასიანი ქაღალდები და მყიდველის ფულადი სახსრების სავაჭრო ანგარიშზე - ანგარიშსწორებისთვის საჭირო თანხა.

32.2. ანგარიშსწორების დღეს, თუ ფასიანი ქაღალდების გამყიდველის სავაჭრო ანგარიშიდან მყიდველის ფასიანი ქაღალდების სავაჭრო ანგარიშზე გადაცემის პირობები დაკმაყოფილებულია, ცენტრალური დეპოზიტარი ფულად სახსრებს გადარიცხავს მყიდველის სავაჭრო ანგარიშიდან გამყიდველის სავაჭრო ანგარიშზე.

32.3. გარიგების პირობების და ცენტრალური დეპოზიტარის წესების შესაბამისად. საბირჟო გარიგების შემთხვევაში, ანგარიშსწორების თარიღი დგინდება იმ ბირჟის წესების შესაბამისად, სადაც იდება გარიგება. ამ წესების ნებისმიერი ცვლილება, რომელიც ეხება ცენტრალური დეპოზიტარის მომსახურებას, შეთანხმებული უნდა იყოს ბირჟასა და ცენტრალურ დეპოზიტარს შორის.

32.4. თუ გამყიდველის სავაჭრო ანგარიშიდან მყიდველის ფასიანი ქაღალდების სავაჭრო ანგარიშზე ფასიანი ქაღალდების გადაცემის 32.1. ქვეპუნქტში მითითებული პირობები არ კმაყოფილდება ანგარიშსწორების დღეს, ცენტრალური დეპოზიტარი დააბრუნებს ფასიანი ქაღალდებს გამყიდველის ფასიანი ქაღალდების სავაჭრო ანგარიშიდან შესაბამისი

შენახვის ანგარიშზე, ხოლო მყიდველის ფულად სახსრებს გადარიცხავს წევრის შესაბამისი განკარგულების საფუძველზე.

- 32.5. ცენტრალური დეპოზიტარი არავითარ პასუხისმგებლობას არ იღებს წევრსა და მის კლიენტებს შორის ანგარიშსწორების სიზუსტეზე, დროულობასა და სისრულეზე.
- 32.6. ცენტრალური დეპოზიტარი არ არის პასუხისმგებელი საანგარიშსწორებო ბანკის მიერ წევრის ან დეპოზიტარის დავალების შეუსრულებლობაზე ან არასრულად (არასწორად) შესრულებაზე.

მუხლი 33. საბირჟო ფასიანი ქაღალდებით არასაბირჟო გარიგების დაფიქსირება ბირჟის სავაჭრო სისტემის მეშვეობით

- 33.1. საბირჟო ფასიანი ქაღალდებით არასაბირჟო გარიგების დაფიქსირება წევრების მიერ შესაძლებელია, როგორც ბირჟის სავაჭრო სისტემის გამოყენებით, ისე მის გარეშე, კანონისა და ბირჟის წესების შესაბამისად.
- 33.2. ბირჟის სავაჭრო სისტემის გამოყენებით დაფიქსირებული არასაბირჟო გარიგების ანგარიშსწორება შესაძლებელია ყოველ სამუშაო დღეს 16:00 საათიდან 16:40 საათამდე (ლარში), ან 16:50 საათიდან 17:30 საათამდე (აშშ დოლარებში).
- 33.3. საბირჟო ფასიანი ქაღალდებით არასაბირჟო გარიგების ბირჟის სავაჭრო სისტემის გამოყენებით დასაფიქსირებლად, დავალება საინვესტიციო აქტივების დეპონირების, ან გადარიცხვის შესახებ უნდა მიეწოდოს ცენტრალურ დეპოზიტარს, არა ნალკვებ ნახევარი საათით ადრე, ბირჟის განრიგით განსაზღვრული შესაბამისი დროის მიმართ.
- 33.4. ბირჟის სავაჭრო სისტემის მეშვეობით არასაბირჟო გარიგების დაფიქსირების შემთხვევაში, გარიგება შესაძლებელია იყოს უზრუნველყოფილი ფულით ან ფულადი უზრუნველყოფის გარეშე.
- 33.5. ბირჟის სავაჭრო სისტემის გამოყენებით არასაბირჟო გარიგების დაფიქსირებისას, თუ გარიგება უზრუნველყოფილია ფულით, ცენტრალური დეპოზიტარი მიმართავს წინამდებარე წესის V და VIII-IX თავებით გათვალისწინებულ ოპერაციებსა და პროცედურებს. ამ შემთხვევაში, სავაჭრო ანგარიშების დაკრედიტება შესაძლებელია გარიგებისათვის გამიზნული ნებისმიერი ოდენობის ფასიანი ქაღალდებით და ფულადი სახსრებით.
- 33.6. ბირჟის სავაჭრო სისტემის გამოყენებით არასაბირჟო გარიგების დაფიქსირებისას, თუ გარიგება არ არის უზრუნველყოფილი ფულით, დეპოზიტარი მიმართავს იგივე ოპერაციებსა და პროცედურებს, გარდა VIII თავის 27-ე მუხლით გათვალისწინებული პროცედურებისა. ამ შემთხვევაში ფულადი სავაჭრო ანგარიშების დაკრედიტება ხორციელდება საოპერაციო პროცედურების შესახებ ინსტრუქციებისა და გარიგების მხარეთა მიერ ცენტრალური დეპოზიტარისათვის წარდგენილი შეტყობინება-დადასტურებისა და ინსტრუქციების შესაბამისად.

თავი X. არასაბირჟო გარიგების ანგარიშსწორება

მუხლი 34. ბირჟის სავაჭრო სისტემის გამოყენების გარეშე დადებული არასაბირჟო გარიგების ანგარიშსწორება

- 34.1. ცენტრალური დეპოზიტარის კლიენტებს, აგრეთვე წევრების კლიენტებს ბირჟის სავაჭრო სისტემის გამოყენების გარეშე შეუძლიათ ერთმანეთთან დადონ არასაბირჟო გარიგებები, როგორც საბირჟო, ისე არასაბირჟო ფასიან ქალაქდებზე, რომელთა ანგარიშსწორებას კლიენტების დავალებით განახორციელებს ცენტრალური დეპოზიტარი. ამისათვის გარიგების ორივე მხარე ან მათი დავალებით ის წევრები, რომელთა კლიენტები არიან გარიგების მხარეები, გარიგების დადებიდან არა უგვიანეს ერთი დღის ვადაში უგზავნის ცენტრალურ დეპოზიტარს შეტყობინება-დადასტურებას დადებული გარიგების შესახებ და შემდგომ ინსტრუქციებს ამ გარიგების ანგარიშსწორებასთან დაკავშირებით ცენტრალური დეპოზიტარის საოპერაციო პროცედურების შესახებ ინსტრუქციებით განსაზღვრული სტანდარტული ფორმით - ცალკე ფასიანი ქალაქდების და ცალკე ფულადი სახსრების ანგარიშსწორებისათვის.
- 34.2. ცენტრალური დეპოზიტარის ანგარიშსწორების მეშვეობით საბირჟო ფასიანი ქალაქდებით არასაბირჟო გარიგების დადებისას, კანონმდებლობით გათვალისწინებული დაფიქსირების მოთხოვნის უზრუნველსაყოფად, ამ გარიგების დადება უნდა მოხდეს მოვაჭრე წევრის მონაწილეობით, თუ კანონმდებლობით სხვა რამ არ არის განსაზღვრული.
- 34.3. არასაბირჟო გარიგების დადების შესახებ შეტყობინება-დადასტურებაში უნდა იყოს მითითებული გარიგების საიდენტიფიკაციო ნომერი, გარიგების დადების თარიღი და სახე (ყიდვა/გაყიდვა), ინსტრუქციის მომცემის ვინაობა და მისი ანგარიშის ნომერი, კონტრაგენტის (გარიგების მეორე მხარის) ვინაობა, ფასიანი ქალაქდის დასახელება და საიდენტიფიკაციო კოდი, გარიგების ფასი და გაყიდული/შესყიდული ფასიანი ქალაქდების რაოდენობა, გარიგების მთლიანი ღირებულება, ფასიანი ქალაქდების და ფულადი სახსრები ანგარიშსწორების დღეები. აგრეთვე უნდა იყოს მითითებული ანგარიშსწორების რა სქემაზე შეთანხმდნენ მხარეები და რამდენ ტრანშად მოხდება ანგარიშსწორება.
- 34.4. ანგარიშსწორების განხორციელების მიზნით გარიგების მხარეები ან მათი დავალებით ის წევრები, რომელთა კლიენტები არიან გარიგების მხარეები, უგზავნიან ცენტრალურ დეპოზიტარს ინსტრუქციებს ფასიანი ქალაქდებით და ფულადი სახსრებით ანგარიშსწორების ჩატარებაზე. ორივე ინსტრუქციაში მითითებული უნდა იყოს: შეტყობინება-დადასტურების ან გარიგების საიდენტიფიკაციო ნომერი, გარიგების დადების თარიღი და სახე (ყიდვა/გაყიდვა), ინსტრუქციის მომცემის ვინაობა და მისი ანგარიშის ნომერი, კონტრაგენტის (გარიგების მეორე მხარის) ვინაობა, ფასიანი ქალაქდის დასახელება და საიდენტიფიკაციო კოდი, გარიგების ფასი და გაყიდული/შესყიდული ფასიანი ქალაქდების რაოდენობა, გარიგების მთლიანი ღირებულება, ფასიანი ქალაქდების ანგარიშსწორების დღე, ფულადი სახსრების გადახდის ბოლო თარიღი.

- 34.5. არასაბირჟო გარიგების შემთხვევაში, ანგარიშსწორების თარიღი დგინდება თავად გარიგების მონაწილე მხარეების მიერ და ეტყობინება ცენტრალურ დეპოზიტარს გარიგების ანგარიშსწორებაზე მოწოდებულ დადებული გარიგების შეტყობინება-დადსტურებაში და ანგარიშსწორების ინსტრუქციებში.
- 34.6. არასაბირჟო გარიგების მხარეთა მოთხოვნით, ურთიერთ გარანტიების უზრუნველყოფის მიზნით, ცენტრალურმა დეპოზიტარმა შესაძლოა განახორციელოს გარიგების ანგარიშსწორებისათვის განკუთვნილი საინვესტიციო აქტივების დაბლოკვა, მხარეების მიერ 34.4 პუნქტის თანახმად ცენტრალური დეპოზიტარისათვის წარდგენილ ინსტრუქციაში მითითებული ანგარიშსწორების თარიღამდე .
- 34.7. ცენტრალური დეპოზიტარი ახორციელებს ანგარიშსწორებას მხოლოდ გარიგების ორივე მხარის ან მათი დავალებით წევრების (რომელთა კლიენტები არიან გარიგების მხარეები) მიერ, მოწოდებულ შეტყობინება-დადსტურებაში და ინსტრუქციებში მითითებული ყველა პირობის სრული დამთხვევის შემთხვევაში. ამ დროს, ანგარიშსწორება შეიძლება განხორციელდეს რამოდენიმე თანმიმდევრული ინსტრუქციის საფუძველზე.
- 34.8. ცენტრალური დეპოზიტარი ახორციელებს ანგარიშსწორებას ანგარიშსწორების დღეს საოპერაციო პროცედურების შესახებ ინსტრუქციებით განსაზღვრულ დროის პერიოდში. ანგარიშსწორების განხორციელების შესახებ ცენტრალური დეპოზიტარი აწვდის ანგარიშს გარიგების ორივე მხარეს იმავე დღეს ან უგზავნის ელექტრონული ფოსტით არაუგვიანეს მომდევნო სამუშაო დღისა.
- 34.9. ანგარიშსწორების დღეს ცენტრალური დეპოზიტარი ვალდებულია გამყიდველის ფასიანი ქაღალდების შემნახველ ანგარიშიდან გადარიცხოს მყიდველის ფასიანი ქაღალდების შემნახველ ანგარიშზე გარიგებაში (მთლიანად უზრუნველყოფილი გარიგების შემთხვევაში) მითითებული ფასიანი ქაღალდების რაოდენობა, იმ პირობით თუ გამყიდველის ფასიანი ქაღალდების შემნახველ ანგარიშზე არსებობს საკმარისი რაოდენობის ფასიანი ქაღალდები და მყიდველის ფულადი სახსრების შემნახველ ანგარიშზე - ანგარიშსწორებისთვის საჭირო თანხა.
- 34.10. ანგარიშსწორების დღეს, თუ ფასიანი ქაღალდების გამყიდველის შემნახველ ანგარიშიდან მყიდველის ფასიანი ქაღალდების შემნახველ ანგარიშზე გადაცემის პირობები დაკმაყოფილებულია, ცენტრალური დეპოზიტარი ფულად სახსრებს გადარიცხავს მყიდველის შემნახველ ანგარიშიდან გამყიდველის შემნახველ ანგარიშზე.
- 34.11. გარიგების ანგარიშსწორების ჩაშლაში დამნაშავე მხარე ჯარიმდება ცენტრალური დეპოზიტარის სასარგებლოდ დანართი №1-ით განსაზღვრული ოდენობით. ამ თანხის გადახდამდე ცენტრალური დეპოზიტარი იტოვებს უფლებას შესაბამისი ოდენობის ფულადი სახსრები, ან შესაბამისი ღირებულების ფასიანი ქაღალდები დაუბლოკოს ვადის დამრღვევ მხარეს მის ანგარიშზე.
- 34.12. არასაბირჟო გარიგება შესაძლებელია იყოს უზრუნველყოფილი ფულით სრულად ან ნაწილობრივ, ან ფულადი უზრუნველყოფის გარეშე. შესაძლებელია გარიგება იყოს სრულად უზრუნველყოფილი ფულით, მაგრამ არასრულად – ფასიანი ქაღალდებით.

ნაწილობრივი უზრუნველყოფის ან არაუზრუნველყოფილი გარიგების შემთხვევაში გარიგების ორივე მხარემ უნდა მიუთითონ ამის შესახებ შეტყობინება-ინსტრუქციებში, აგრეთვე განსაზღვრონ ანგარიშსწორების ზუსტი პირობები და თარიღები.

- 34.13. არასაბირჟო გარიგების ანგარიშსწორება შემნახველი დროებითი საოპერაციო ანგარიშების მფლობელებს შორის ხორციელდება იმ წევრის პასუხისმგებლობით, რომელმაც გაუწია რეკომენდაცია ამ ანგარიშების გახსნას ცენტრალურ დეპოზიტარში.
- 34.14. ცენტრალური დეპოზიტარი არავითარ პასუხისმგებლობას არ იღებს წევრსა და მის კლიენტებს შორის არასაბირჟო გარიგების ანგარიშსწორების სიზუსტეზე, დროულობასა და სისრულეზე.
- 34.15. ცენტრალური დეპოზიტარი არ არის პასუხისმგებელი საანგარიშსწორებო ბანკის მიერ წევრის, კლიენტის ან დეპოზიტარის დავალების შეუსრულებლობაზე ან არასრულად (არასწორად) შესრულებაზე.

თავი XI. კორპორაციული ქმედებები

მუხლი 35. ცენტრალური დეპოზიტარის ვალდებულებები

- 35.1. კორპორაციული ქმედებები მოიცავს: გლობალურ ოპერაციებს - კონსოლიდაცია, დანაწევრება, კონვერტაცია, რომლებიც ზეგავლენას ახდენენ ემიტენტის საწესდებო კაპიტალის ოდენობასა ან/და სტრუქტურაზე; განაწილებებს - ფულადი და აქციების სახით დივიდენდების, პრემიების განაწილება, ობლიგაციებზე პროცენტების და ობლიგაციების ძირითადი თანხის გადახდა, რაიტების და ვარანტების გაცემა, აქციონერის (პარტნიორის) გარიცხვისას ამ ფასიანი ქაღალდების დანარჩენ ან/და სხვა აქციონერებზე (პარტნიორებზე) გადაცემა; და პრივილეგიებს - სატენდერო შეთავაზებათა წარმართვა, ემისიის შემთხვევაში აქციონერთა უპირატესი შესყიდვის უფლების განხორციელება, რაიტების და ვარანტების განხორციელება, აქციონერთა საერთო კრების შესახებ შეტყობინების მიწოდება; აგრეთვე კომპანიის გარდაქმნა, შერწყმა ან ნატურით გაყოფა, სახელისა და სტატუსის შეცვლა რომლებიც ეხება ანგარიშის მფლობელს - როგორც რეგისტრირებულ მესაკუთრეს ან როგორც რეგისტრირებული მესაკუთრის წარმომადგენელს (ნომინალურ მფლობელს).
- 35.2. დამოუკიდებელი რეგისტრატორის მიერ კორპორაციული ქმედების განხორციელება ხდება ემიტენტის სახელით და მისი დავალების საფუძველზე. ცენტრალური დეპოზიტარი მოვალეა ფასიანი ქაღალდების რეგისტრატორის მოთხოვნით წარუდგინოს მას, მათ შორის დადებული ხელშეკრულების შესაბამისად. მონაცემები ცენტრალურ დეპოზიტარში აღრიცხულ რეგისტრირებულ მესაკუთრეთა და ნომინალურ მფლობელთა შესახებ, შესაბამის ანგარიშებზე - ემიტენტის მიერ დადგენილი სააღრიცხვო თარიღისათვის - რიცხული ფასიანი ქაღალდების მითითებით.
- 35.3. ცენტრალურმა დეპოზიტარმა დამოუკიდებელი რეგისტრატორისაგან (ან იმ ბირჟისაგან, რომელსაც უწევს მომსახურებას) მიღებული შეტყობინების საფუძველზე,

რომელიც ეხება ემიტენტის მიერ განხორციელებულ კორპორაციულ ქმედებას, უნდა დროებით შეაჩეროს ოპერაციები ამ ემიტენტის ფასიან ქაღალდებზე კანონის მოთხოვნათა შესაბამისად ან/და უნდა შეასრულოს ფასიანი ქაღალდების რეგისტრატორის ინსტრუქციები იმ კორპორაციული ქმედების აღრიცხვის მიზნით, რომლებიც იწვევს ცვლილებებს საინვესტიციო აქტივებში ფასიანი ქაღალდების ანგარიშებზე ცენტრალურ დეპოზიტარში.

35.4. კორპორაციული ქმედების განხორციელების შემთხვევაში, ცენტრალური დეპოზიტარი მის მიერ 37.3. პუნქტის მოთხოვნათა თანახმად გატარებული ღონისძიებების შედეგების შესახებ ელექტრონული ფოსტით უგზავნის შეტყობინებას იმ წევრებს რომლებსაც შეეხო ეს ცვლილებები.

მუხლი 36. ცენტრალური დეპოზიტარის უფლებები

36.1. მიიღოს ფასიანი ქაღალდების რეგისტრატორისგან მკვეთრი ინსტრუქციები განსახორციელებელი კორპორაციული ქმედებების შესახებ ისეთი, რომ შესაბამისი ფასიანი ქაღალდების ყველა ფლობელის ახალი პოზიცია იყოს ზუსტად გასაზღვრული და საჭიროების შემთხვევაში დამრგვალებული.

36.2. ფასიანი ქაღალდების რეგისტრატორის კლიენტის დავალებით ცენტრალური დეპოზიტარის ნომინალურ მფლობელობაში ისეთი ფასიანი ქაღალდის რეგისტრაციის შემთხვევაში, რომელიც ამ მომენტისათვის არ ირიცხება ცენტრალური დეპოზიტარის ანგარიშზე (არ არის რეგისტრირებული მის სახელზე), მიიღოს ფასიანი ქაღალდების რეგისტრატორისაგან უახლესი ინფორმაცია ემიტენტის და ფასიანი ქაღალდის შესახებ, რომელსაც ფლობს რეგისტრატორი და რომელიც ურთიერთ შეთანხმებულია რეგისტრატორსა და ცენტრალურ დეპოზიტარს შორის.

თავი XII. ანგარიშგება

მუხლი 37. ანგარიშგება ცენტრალური დეპოზიტარის კლიენტებისათვის

37.1. ცენტრალური დეპოზიტარი ელექტრონული ფაილების სახით, ელექტრონული ფოსტის მეშვეობით კლიენტებს წარუდგენს შემდეგ ანგარიშებს:

37.1.1. ამონაწერს შემნახველი ანგარიშ(ებ)იდან შემდეგ შემთხვევებში:

- ა) წელიწადში ერთჯერ, ყოველი კალენდარული წლის ბოლოს, ბოლო კალენდარული დღის მდგომარეობით;
- ბ) კვარტალში ერთჯერ, ყოველი კვარტლის ბოლოს - კვარტლის ბოლო კალენდარული დღის მდგომარეობით;
- გ) მხოლოდ კასტოდიან წევრებს თვეში ერთჯერ, ყოველი კალენდარული თვის ბოლოს, ბოლო კალენდარული დღის მდგომარეობით;

- დ) ბირჟის სავაჭრო სისტემის მეშვეობით დაფიქსირებული არასაბირჟო გარიგების ანგარიშსწორების შემდეგ.
- ე) წევრებს, გარდა მოვაჭრე წევრებისა, საინვესტიციო აქტივების დეპონირების შემთხვევაში ამონაწერს ანგარიშიდან.

37.1.2. ანგარიში ბირჟის სავაჭრო სისტემის გამოყენების გარეშე დადებული არასაბირჟო გარიგების შესახებ.

37.1.3. მხოლოდ მოვაჭრე წევრებს - მოვაჭრე წევრის მფლობელობაში არსებული სავაჭრო ანგარიშებზე არსებული საინვესტიციო აქტივების შესახებ:

- ა) ყოველი სავაჭრო სესიის წინ („სტარტი“);
- ბ) ყოველი სავაჭრო სესიის ბოლოს („ფინიში“).

37.2. კლიენტების მოთხოვნით ცენტრალური დეპოზიტარი შესაძლებლობის ფარგლებში დამატებით ამზადებს შემდეგ ანგარიშებს:

- 37.2.1. ამონაწერი ანგარიშიდან, მოთხოვნილი თარიღისათვის;
- 37.2.2. ანგარიშიდან ბრუნვის ამონაწერი, მოთხოვნილი პერიოდისათვის;
- 37.2.3. პორტფელის შეფასების ამონაწერი, მოთხოვნილი თარიღისათვის;
- 37.2.4. სხვა ინფორმაციას, მათი ანგარიშების შესახებ, - მათი მოთხოვნის შესაბამისად.

37.3. მოთხოვნის შემთხვევაში, ცენტრალურ დეპოზიტარს წევრის თანხმობით შეუძლია მიაწოდოს ამონაწერი წევრის კლიენტს, რომლის ვინაობაც გამჟღავნებულია ცენტრალური დეპოზიტარისათვის, მისი ანგარიშიდან.

მუხლი 38. შეცდომები

38.1. წევრი პასუხისმგებელია, საკუთარ ჩანაწერებთან შედარების გზით, შეამოწმოს 37.1.3 პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ანგარიშგების სისწორე.

38.2. წევრი, ნებისმიერ ანგარიშგებაში შეცდომის აღმოჩენისთანავე, მოვალეა საოპერაციო პროცედურებით განსაზღვრულ ვადაში აცნობოს ცენტრალურ დეპოზიტარს ამის შესახებ. თუ წევრი ამ ვადაში, საოპერაციო პროცედურებით განსაზღვრული წესით, არ შეატყობინებს ცენტრალურ დეპოზიტარს გამოსასწორებელი შეცდომის შესახებ, მაშინ მას შემდგომში აღარ ექნება უფლება წაუყენოს პრეტენზია ცენტრალურ დეპოზიტარს ამ შეცდომასთან და მისგან გამომდინარე შედეგებთან დაკავშირებით.

38.3. ცენტრალური დეპოზიტარი ვალდებულია წინამდებარე წესის 29.4. პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, თუ მოვაჭრე წევრებს სავაჭრო სესიის დამთავრების შემდეგ მიღებული აქვთ ამ სესიის ბოლოს მათ მფლობელობაში არსებული სავაჭრო ანგარიშებზე არსებული საინვესტიციო აქტივების შესახებ ანგარიში, აცნობოს მოვაჭრე წევრებს მისი გაუქმების შესახებ და მიაწოდოს ელექტრონული ფოსტით ახალი ვარიანტი.

თავი XIII. პასუხისმგებლობა, კომუნიკაცია, ცვლილებები და დამატებები

მუხლი 39. შეზღუდვა პასუხისმგებლობაზე

- 39.1. ცენტრალური დეპოზიტარი პასუხისმგებელია ყველა იმ ზარალზე, რომელიც გამოწვეულია მასთან გახსნილ ანგარიშებზე ფასიანი ქაღალდების თუ ფულადი სახსრების არასწორი დადებებით ან დაკრედიტებით, სხვა ქმედებებით, რომელსაც ცენტრალური დეპოზიტარი საკუთარი უფლებამოსილების ფარგლებში ასრულებს. ცენტრალური დეპოზიტარი ასევე პასუხისმგებელია ყველა სხვა პრეტენზიაზე, რომელიც დაკავშირებულია მისი თანამშრომლის ან წარმომადგენლის დაუდევრობით, თაღლითობით ან კრიმინალური ქმედებით მიყენებულ ზარალზე.
- 39.2. ცენტრალური დეპოზიტარი არ არის პასუხისმგებელი ფასიანი ქაღალდების საკუთრების უფლებასთან დაკავშირებულ პრეტენზიებზე, რომელიც წარმოიქმნა წევრის (ან ანგარიშის მფლობელის) მიერ ფასიანი ქაღალდებით ვაჭრობის კანონმდებლობის ან თვითრეგულირებადი ორგანიზაციების წესების შეუსაბამო გამოყენების პრაქტიკის ან წევრისაგან (ან ანგარიშის მფლობელისაგან) არასწორი თუ არასრული დავალების მიღების შედეგად.
- 39.3. ცენტრალური დეპოზიტარი არ იძლევა გარიგებათა თანმიმდევრული ანგარიშსწორების არანაირ გარანტიას გარიგების მონაწილე მხარეთა მიერ ანგარიშსწორების პირობათა დარღვევის შემთხვევაში. ასეთი დარღვევის შემთხვევაში ანგარიშსწორების ჩაშლაზე პასუხისმგებლობა ეკისრება დამრღვევ მხარეს.

მუხლი 40. ცენტრალური დეპოზიტარის გამიჯვნა წევრის პასუხისმგებლობისაგან

- 40.1. ყველა წევრი მოვალეა ცენტრალურ დეპოზიტარს აარიდოს პასუხისმგებლობა იმ ზარალზე, ვალდებულებებზე ან გაწეულ ხარჯებზე, მესამე პირთა შეფასებების თუ პრეტენზიების, აგრეთვე სახელმწიფო გადასახადების, მოსაკრებლების თუ სხვა ხარჯების ჩათვლით, რომლებიც როგორღაც უკავშირდება ფასიანი ქაღალდების ანგარიშებზე განთავსებულ ნებისმიერ ფასიან ქაღალდს და რომელიც გამოწვეულია წევრის, მისი მმართველი ორგანოს წევრების, თანამშრომლების ან წარმომადგენლების გულგრილობით, დაუდევრობით, შეცდომით, არასწორი ინფორმაციის წარდგენით ან თაღლითობით, გარდა იმ პრეტენზიებისა, რომელიც წარმოიშობა ცენტრალური დეპოზიტარის, მისი მმართველი ორგანოს წევრების, თანამშრომლების ან წარმომადგენლების დაუდევრობით, თაღლითური ან კრიმინალური ქმედებებით.

მუხლი 41. ფორს-მაჟორი

- 41.1. ცენტრალური დეპოზიტარი არ არის პასუხისმგებელი მის მიერ მომსახურების გაწევის ან დავალების შესრულების ჩაშლაზე ან გადადებაზე, თუ ეს გამოწვეულია ბუნებრივი კატაკლიზმით, საბოტაჟით, გაფიცვით, აგრეთვე მექანიკური თუ კომპიუტერული სისტემის დაზიანებით თუ დეფექტით, ელექტრომომარაგების სისტემის დაზიანებით, სამთავრობო დადგენილებით ან სხვა ისეთი მიზეზით, რომელიც, გონიერების ფარგლებში, ცენტრალური დეპოზიტარის კონტროლის სფეროს აღემატება.

მუხლი 42. ინფორმაციის სხვა წყაროებზე დამოკიდებულება

42.1. ცენტრალური დეპოზიტარი უფლებამოსილია ყოველნაირად დაეყრდნოს ბირჟიდან, საანგარიშსწორებო ბანკებიდან და ფასიანი ქაღალდების რეგისტრატორებისაგან მოწოდებულ ინფორმაციას, ყოველ სავაჭრო სესიაზე დადებულ გარიგებათა, აგრეთვე და მის სახელზე ფასიანი ქაღალდების და ფულადი სახსრების ჩარიცხვის შესახებ ანგარიშების ჩათვლით, და არ აგებს პასუხს იმ ზარალზე, რომელიც წარმოიქმნება ინფორმაციის ამ წყაროებზე დაყრდნობის შედეგად.

მუხლი 43. კავშირგაბმულობის მომსახურება

43.1. როდესაც წევრი იყენებს კავშირგაბმულობის საშუალებებს ინფორმაციის ცენტრალურ დეპოზიტარში გაგზავნის ან მისგან მიღების, ან კიდევ ცენტრალური დეპოზიტარისთვის დავალების მიცემის მიზნით, ცენტრალური დეპოზიტარი არ აგებს პასუხს იმ ინფორმაციის თუ დავალების დამახინჯებასა თუ დაკარგვაზე, რომელიც შესაძლოა თან ახლდეს ამ ინფორმაციის გადაცემას კავშირგაბმულობის არხებით. ამასთან ცენტრალური დეპოზიტარი ყველა ღონეს იხმარს, რომ აღადგინოს ეს დამახინჯებული ან დაკარგული ინფორმაცია თუ დავალება. წევრს არა აქვს უფლება მოსთხოვოს ცენტრალურ დეპოზიტარს იმ ზარალის თუ ხარჯების ანაზღაურება, ან იმ ვალდებულების შესრულება, რომელიც გამოწვეულია პრეტენზიებით კავშირგაბმულობის მომსახურებისადმი.

მუხლი 44. კომუნიკაცია

44.1. თუ ამ წესებით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული, ცენტრალური დეპოზიტარის მიერ წევრებისათვის ყველა შეტყობინება შეიძლება იქნეს მიწოდებული პერსონალურად ან დაზღვეული ფოსტით, ელექტრონული გზით, ტელეფონით ან ფაქსით, ან კომპიუტერულ მონაცემთა გადაცემის ნებისმიერი საშუალებით. შეტყობინება გადაცემულად ჩაითვლება მისი მიღებისთანავე. წევრის მიერ მითითებულ მისამართზე დაზღვეული ფოსტით გაგზავნის შემთხვევაში, ეს შეტყობინება მიღებულად ჩაითვლება ფოსტით გაგზავნის თარიღიდან შვიდი სამუშაო დღის თავზე. თუ შეტყობინება წევრს პერსონალურად გადაეცა ასეთ მისამართზე, იგი მიღებულად ჩაითვლება გადაცემისთანავე. თუ შეტყობინება წევრს ცენტრალური დეპოზიტარის მიერ გადაეცა ელექტრონული ან საკაბელო არხებით, ტელეფონით ან ფაქსით, ან მყისიერი გადაცემის სხვა მექანიზმის გამოყენებით, შეტყობინება ჩაითვლება წევრის მიერ მიღებულად მისი ამგვარი გადაცემის დადასტურებისთანავე.

44.2. წევრის ყველა შეტყობინება ცენტრალური დეპოზიტარისთვის უნდა განხორციელდეს წერილობით და მიეწოდოს პერსონალურად, დაზღვეული ფოსტით ან ფაქსით ქვემოთ მოცემულ მისამართ(ებ)ზე და ფაქსის ნომერზე (ან იმ მისამართ(ებ)ზე ან ფაქსის ნომერზე, რომელსაც დეპოზიტარი დროდადრო მიაწოდებს წევრებს), თუ ამ წესებით ან საოპერაციო პროცედურების შესახებ ინსტრუქციებით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული:

სს საქართველოს ფასიანი ქაღალდების ცენტრალური დეპოზიტარი
0186, თბილისი
ვაჟა-ფშაველას გამზირი 71, მე-10 ბლოკი, მე-7 სართული.

ტელეფონი: 222 07 18/49

ფაქსი: 225 18 76

ელ. ფოსტა: info@gcsd.ge

44.3. ცენტრალური დეპოზიტარისათვის წევრების შეტყობინება მიწოდებულად ჩაითვლება ცენტრალური დეპოზიტარის მიერ მისი მიღებისთანავე. ამ მუხლის 44.2. პუნქტით განსაზღვრულ მისამართზე დაზღვეული ფოსტით გაგზავნის შემთხვევაში, წევრის მიერ გაგზავნილი შეტყობინება მიღებულად ჩაითვლება ფოსტით გაგზავნის თარიღიდან 7 სამუშაო დღის თავზე (ადგილობრივი გზავნილის შემთხვევაში), თუ ამ ვადაში დაზღვეული წერილი უკან არ დაუბრუნდა გამგზავნს. თუ წევრის შეტყობინება ცენტრალურ დეპოზიტარს გადაეცა პერსონალურად ამ მისამართზე, გადაეცა ელექტრონული ან საკაბელო არხებით, ტელეფონით ან ფაქსით, ან მყისიერი გადაცემის სხვა მექანიზმის გამოყენებით, შეტყობინება ჩაითვლება ცენტრალური დეპოზიტარს მიერ მიღებულად მისი ამგვარი გადაცემის დადასტურებისთანავე.

მუხლი 45. ცვლილებები და დამატებები

45.1. ამ წესებში ცვლილებებისა და დამატებების შეტანა ხდება ცენტრალური დეპოზიტარის სამეთვალყურეო საბჭოს გადაწყვეტილებით. შეთავაზებული ცვლილებების და დამატებების პროექტები, აგრეთვე მათი განმარტებები უნდა დაურიგდეს ყველა წევრს ასეთი ცვლილებებისა და დამატებების დამტკიცებამდე 14 დღით ადრე.

საქართველოს ფასიანი ქაღალდების ცენტრალური დეპოზიტარი				
გაწეულ მომსახურებაზე დადგენილი გადასახდელები (ტარიფები)* (მოქმედია 2019-2021 წლების განმავლობაში)				
№	მომსახურების დასახელება	გადამხდელი	ტარიფი (ლარში)	გადახდის პერიოდულობა
I. ფასიანი ქაღალდების ანგარიშების გახსნა/დახურვა, მომსახურება				
1	ანგარიშების გახსნა/დახურვა		უფასო	
	წევრის ანგარიშების მომსახურების გადასახადი	ანგარიშის მფლობელი	20	თვიურად
	მონაწილის ¹ ანგარიშების მომსახურების გადასახადი	„ — „	50	„ — „
II. ოპერაციები ფასიან ქაღალდებზე				
2	ადგილობრივი ფასიანი ქაღალდების დაშვება დეპოზიტარის სისტემაში (10 სამუშაო დღემდე)	განმცხადებელი	500	ერთჯერადი
	ადგილობრივი ფასიანი ქაღალდის დაჩქარებული (24 საათში) დაშვება დეპოზიტარის სისტემაში	„ — „	1000	„ — „
3	უცხო ქვეყნის ფასიანი ქაღალდის დაშვება	„ — „	იგივე რაც, ადგილობრივზე **	„ — „
4	ადგილობრივი ფასიანი ქაღალდების რეგისტრატორისაგან მიღება ნომინალურ მფლობელობაში		უფასო	
5	ადგილობრივი ფასიანი ქაღალდების გატანა რეგისტრატორში ნომინალური მფლობელის ან რეგისტრირებული მესაკუთრის ანგარიშზე	ანგარიშის მფლობელი	0.001% ფასიანი ქაღალდების ღირებულებიდან, მაგრამ არანაკლებ 5 ლარისა და არა უმეტეს 500 ლარისა;	ყოველ ოპერაციაზე
6	უცხოური ფასიანი ქაღალდების უცხოური დეპოზიტარისგან მიღება ნომინალურ მფლობელობაში	„ — „	უფასო	„ — „

¹ - პირი, რომელიც დაშვებულია სს „საქართველოს ფასიანი ქაღალდების ცენტრალური დეპოზიტარი“-ს მიერ სააღრიცხვო-საანგარიშსწორებო სისტემის მონაწილედ და რომელთანაც მას გაფორმებული აქვს მომსახურების ხელშეკრულება ცენტრალურ დეპოზიტართან.

7	უცხოური ფასიანი ქაღალდების გატანა უცხოურ დეპოზიტარში ნომინალური მფლობელის ან რეგისტრირებული მესაკუთრის ანგარიშზე	„ — „	იგივე რაც, ადგილობრივზე **	„ — „
III. ფასიანი ქაღალდების შენახვა				
8	ადგილობრივი წილობრივი ფასიანი ქაღალდების შენახვა	ანგარიშის მფლობელი	უფასო	
9	უცხოური წილობრივი ფასიანი ქაღალდების შენახვა	„ — „	უფასო**	
10	ადგილობრივი ემიტენტების მიერ საქართველოში გამოშვებული სასესხო ფასიანი ქაღალდების შენახვა	„ — „	თუ კლიენტის აქტივების ჯამური ღირებულება: ა) არ აღემატება 10'000'000 (ათი მილიონი) ლარს, მაშინ 0.02% ფასიანი ქაღალდების ღირებულებიდან***, მაგრამ არანაკლებ 5 ლარისა; ბ) მეტია 10'000'000 (ათი მილიონი) ლარზე და არ აღემატება 100'000'000 (ასი მილიონი) ლარს, მაშინ 0.015% ფასიანი ქაღალდების ღირებულებიდან***; გ) აღემატება 100'000'000 (ასი მილიონი) ლარს, მაშინ 0.01% ფასიანი ქაღალდების ღირებულებიდან***;	გაანგარიშება და გადახდა ყოველთვიურად
11	უცხოური ემიტენტების და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიერ საქართველოში გამოშვებული სასესხო ფასიანი ქაღალდების შენახვა		იგივე რაც, ადგილობრივი ემიტენტების მიერ საქართველოში გამოშვებული სასესხო ფასიანი ქაღალდების შენახვა**	გაანგარიშება და გადახდა ყოველთვიურად
12	საქართველოს და უცხოური სამთავრობო და მუნიციპალური ფასიანი ქაღალდების შენახვა	„ — „	უფასო**	თვითნებურად
IV. კლირინგი და ანგარიშსწორება				
13	აქციებზე ანგარიშსწორება თანხის გადახდის სანაცვლოდ (DVP), ან ანულირება	გარიგების მხარეები	5 ლარი	ყოველ ოპერაციაზე
14	აქციებზე ანგარიშსწორება თანხის გადახდის გარეშე (FOP), ან ანულირება	„ — „	5 ლარი	„ — „
15	ობლიგაციებზე ანგარიშსწორება თანხის გადახდის სანაცვლოდ (DVP), ან ანულირება	„ — „	5 ლარი	„ — „
16	ობლიგაციებზე ანგარიშსწორება თანხის გადახდის გარეშე (FOP), ან ანულირება	„ — „	5 ლარი	„ — „
V. ბლოკირების, დაგირავების და რეპოს ოპერაციები				
17	ბლოკირება, დაგირავება, რეპო და მათთან დაკავშირებული ოპერაციები	ანგარიშის მფლობელი	2 ლარი	ყოველ ოპერაციაზე

18	ანგარიშის მფლობელის მოთხოვნით ბლოკირების ანგარიშიდან ამონაწერის გაცემა	„ — „	20 ლარი	„ — „
19	გირაოს დამადასტურებელი საბუთის გაცემა	„ — „	20 ლარი	„ — „
VI. სხვა მომსახურება				
20	ცნობის სახით ამონაწერის გაცემა შემნახველი ანგარიშიდან	ანგარიშის მფლობელი	20 ლარი	ყოველ ოპერაციაზე
21	ცნობის სახით დამატებითი ამონაწერის გაცემა შემნახველი ანგარიშიდან (პროცედურებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში)	„ — „	20 ლარი	„ — „
22	ცნობის სახით ანგარიშიდან ბრუნვის ამონაწერის გაცემა	„ — „	20 ლარი	„ — „
23	ცნობის სახით საინვესტიციო პორტფელის შესახებ ამონაწერის გაცემა	„ — „	20 ლარი	
24	ცნობის სახით სხვა ინფორმაცია ანგარიშიდან	„ — „	შეთანხმების საფუძველზე	„ — „
VII. კორპორაციული ქმედებები				
25	დივიდენდების გადახდა	ემიტენტი	1 ლარი	თითოეულ თანხის მიმღებზე
26	კუპონის გადახდა	„ — „	1 ლარი	„ — „
27	ყველა სხვა კორპორაციული ქმედება	„ — „	5 ლარი	თითოეულ ანგარიშზე
28	წარმომადგენლობა კრებაზე	ანგარიშის მფლობელი	შეთანხმების საფუძველზე	ყოველ წარმომადგენლობაზე
VIII. სხვა მომსახურება				
29	სხვა მომსახურება	ანგარიშის მფლობელი	შეთანხმების საფუძველზე	ყოველ მომსახურებაზე
IX. სააღრიცხვო სისტემაში ჩართვა****				
30	სისტემაში მონაწილის რეგისტრაციის გადასახადი	მონაწილე	500 ლარი	ერთჯერადი

* - ტარიფები მოცემულია დღგ-ის გარეშე.

გადახდა წარმოებს ლარებში ეროვნული ბანკის კურსით, გარდა უცხოეთიდან არარეზიდენტი მონაწილეს მიერ განხორციელებული გადახდებისა. ამ შემთხვევაში ტარიფის გაანგარიშება მოხდება ინვოისის გამოწერის თარიღისათვის არარეზიდენტი მონაწილის ქვეყანაში მოქმედი ვალუტის მიმართ საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი ოფიციალური კურსით.

გადასახდელების, საურავის და ჯარიმების გადახდა, თუ სხვა რამ არაა მითითებული, უნდა მოხდეს მომდევნო თვის 5 რიცხვამდე, წევრის მიერ პირდაპირი გადახდით ან ცენტრალური დეპოზიტარის მიერ მონაწილის საკუთარი ანგარიშიდან თანხის ჩამოწერის გზით.

5 საბანკო დღის განმავლობაში პირდაპირი გზით გადაუხდელობის ან საკუთარ ანგარიშზე აქტივების არქონის შემთხვევაში, დეპოზიტარს უფლება აქვს ანგარიშის მფლობელს დააკისროს საურავი გადაუხდელი თანხის 0,1%-ის ოდენობით ყოველ ვადაგადაცილებულ დღეზე.

გადახდა სწარმოებს ცენტრალური დეპოზიტარის ინვოისის შესაბამისად

** - დამატებული ამგვარი მომსახურების გაწევასთან დაკავშირებული დეპოზიტარის სხვა ხარჯები (მაგ. საერთაშორისო დეპოზიტარის ან უცხოური კასტოდიანის ხარჯი).

*** - ტარიფში მითითებული პროცენტი არის წლიურ გამოხატულებაში. ანგარიშზე რამოდენიმე ემიტენტის ფასიანი ქაღალდის არსებობის შემთხვევაში ხდება მათი ჯამური ღირებულების დადგენა ცალკე აქციებისთვის, ცალკე ობლიგაციებისთვის და, შემდგომ, ამ ჯამური ღირებულების შესაბამისი გადასახადის განსაზღვრა ტარიფის მიხედვით სასესხო და წილობრივი ფასიანი ქაღალდებისთვის ცალ-ცალკე. კლიენტს (წევრს) ინვოისით მიეწოდება ჯამური გადასახადის ოდენობა.

ანგარიშზე არსებული ერთი ემიტენტის აქციების ღირებულება განისაზღვრება როგორც აქციების რაოდენობისა და ფასის ნამრავლი. ფასის განსაზღვრისას, ორგანიზებულ ბაზარზე დაშვებული აქციების შემთხვევაში, დეპოზიტარი ეყრდნობა ამ ბაზრიდან აღებულ ინფორმაციას.

გადასახადის განსაზღვრისას, აქციის ფასი წარმოადგენს ყოველი დღის ბოლოს შესაბამის ორგანიზებულ ბაზარზე (სადაც ეს აქცია ივაჭრება) დადგენილ/დაფიქსირებულ დახურვის ფასს, ხოლო ამ დღის განმავლობაში აქციაზე გარიგების არ არსებობის შემთხვევაში, აიღება იმ დღის დახურვის ფასი, როდესაც ამ ემიტენტის ფასიან ქაღალდზე დაიდო ბოლო გარიგება. თუ აქცია არ არის დაშვებული ორგანიზებულ ბაზარზე, აქციის ფასად ჩაითვლება მისი საბაზრო ღირებულება (მოპოვებული საიმედო საინფორმაციო წყაროდან ან შეფასებიდან), ხოლო საბაზრო ღირებულების არ არსებობის შემთხვევაში - მისი ნომინალური ღირებულება.

ობლიგაციის ტიპის ფასიანი ქაღალდის შემთხვევაში ფასი განისაზღვრება ობლიგაციის ნომინალური ღირებულებით.

ინვესტორის ანგარიშზე არსებული ფასიანი ქაღალდების რაოდენობად მიიჩნევა საანგარიშსწორებო თვის განმავლობაში ასეთ ანგარიშზე რიცხული ამ ფასიანი ქაღალდების საშუალო შეწონილი რაოდენობა, დათვლილი თითოეული ISIN-ის მიხედვით.

აშშ დოლარში განსაზღვრული ფასიანი ქაღალდების ფასები ორგანიზებულ ბაზარზე დადებული გარიგებების მიხედვით გადაიყვანება ლარში ყოველდღიურად, საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი ოფიციალური კურსით.

**** - ამ გადასახადს ცენტრალური დეპოზიტარის წევრები არ იხდიან.

ცენტრალური დეპოზიტარის სისტემაში ფასიანი ქაღალდების დაშვების სარეკომენდაციო განაცხადი და წარსადგენად აუცილებელი დოკუმენტების ჩამონათვალი

(იბეჭდება განმცხადებლის საფირმო ბლანკზე)

სს „საქართველოს ფასიანი ქაღალდების ცენტრალური დეპოზიტარის“ გენერალურ დირექტორს

ს ა რ ე კ ო მ ე ნ დ ა ც ი ო გ ა ნ ა ც ხ ა დ ი

სს „საქართველოს ფასიანი ქაღალდების ცენტრალური დეპოზიტარის“ სისტემაში ფასიანი ქაღალდის დაშვებაზე

გთხოვთ განიხილოთ ცენტრალური დეპოზიტარის სისტემაში შემდეგი ფასიანი ქაღალდების დაშვების საკითხი:

1. ემიტენტი _____
(დასახელება)
2. ემიტენტის ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმა

3. მისამართი _____
(იურიდიული)

(საფოსტო)
4. საკონტაქტო რეკვიზიტები _____
(ტელეფონი, ფაქსი, ელექტრონული ფოსტა, ვებ-გვერდი)
5. ფასიანი ქაღალდის სახეობა _____
(აქცია, ობლიგაცია და ა.შ)
6. გამოშვებული ფასიანი ქაღალდების რაოდენობა _____
7. განთავსებული ფასიანი ქაღალდების რაოდენობა _____
8. ფასიანი ქაღალდების ნომინალური ღირებულება _____
(ლარის /ან შესაბამისი ფულადი ერთეულის მითითებით)

9. ფასიანი ქაღალდების გამოშვების თარიღი _____

10. ფასიანი ქაღალდის წარმოშობა _____
(ადგილობრივი/უცხო ქვეყნის არასაბირჟო/საბირჟო ფასიანი ქაღალდი)

11. ფასიანი ქაღალდების საიდენტიფიკაციო № (ISIN) _____
(თუ ამგვარი არსებობს)

12. წლიური საპროცენტო განაკვეთი _____ (თუ ამგვარი არსებობს);

13. მიმოქცევის ვადა _____
(თუ ამგვარი არსებობს);

14. დაფარვის თარიღი _____ (თუ ამგვარი არსებობს);

15. განსაკუთრებული მახასიათებლები _____

16. მონაცემები ემიტენტის მომსახურე რეგისტრატორის ან დეპოზიტარის შესახებ, რომელსაც ნომინალურ მფლობელობაში აქვს ფასიანი ქაღალდები (უცხოური ფასიანი ქაღალდების შემთხვევაში)

(სრული დასახელება, იურიდიული სტატუსი და ადგილმდებარეობა)

17. ინფორმაცია მომსახურე აუდიტორის შესახებ _____

(სრული დასახელება, იურიდიული სტატუსი და ადგილმდებარეობა)

18. ინფორმაცია ემიტენტის საკონტაქტო პირ(ებ)ის შესახებ _____

(სახელი, გვარი, პირადი №, თანამდებობა)

განაცხადთან ერთად წარმოდგენილია შემდეგი დოკუმენტები:

1. ემიტენტის წესდების ნოტარიულად ან მარეგულირებელი ორგანოს მიერ დამოწმებული ასლი წარმოდგენის მომენტისათვის ყველა ცვლილების გათვალისწინებით (გარდა ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის ორგანოებისა);

2. უკანასკნელი თარიღით განახლებული ამონაწერი სამეწარმეო რეესტრიდან წარმოდგენის მომენტისათვის ყველა ცვლილების გათვალისწინებით (გარდა ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის ორგანოებისა);
3. საჯარო ფასიანი ქაღალდებისათვის მოცემული გამოშვების ფასიანი ქაღალდების საბოლოო ემისიის პროსპექტის ნოტარიულად ან მარეგულირებელი ორგანოს მიერ დამოწმებული ასლი; საპრივატიზაციო და პრივატიზებულ საწარმოთათვის – სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებული ფასიანი ქაღალდების განკარგვაზე უფლებამოსილი ორგანოს (დაწესებულების) მიერ გაცემული პრივატიზაციის გეგმის ასლი (მისი არსებობის შემთხვევაში);
4. ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის ორგანოების მიერ ფასიანი ქაღალდების გამოშვების, მიმოქცევისა და დაფარვის მარეგულირებელი დოკუმენტი (მუნიციპალური ფასიანი ქაღალდების შემთხვევაში);
5. მოცემული გამოშვების ფასიანი ქაღალდებისათვის მარეგულირებელი ორგანოს მიერ ფასიანი ქაღალდების საიდენტიფიკაციო ნომრის მინიჭების დამადასტურებელი დოკუმენტის ასლი (თუ ასეთი არსებობს, წინააღმდეგ შემთხვევაში განმასხვავებელ საიდენტიფიკაციო კოდს მიანიჭებს ცენტრალური დეპოზიტარი);
6. წესის დანართი №1-ით გათვალისწინებული გადასახადის გადახდის დამადასტურებელი დოკუმენტი*;
7. თუ ფასიანი ქაღალდის დაშვება ხდება საფონდო ბირჟის სავაჭრო სისტემაში ან/და ლისტინგში, აღნიშნული ფასიანი ქაღალდ(ებ)ის ბირჟაზე დაშვების ფაქტის დამადასტურებელი დოკუმენტი, მათ შორის ბირჟის მიერ გაკეთებული საჯარო განცხადება ან გაცემული ცნობა*;
8. ემიტენტის დასტური სარეკომენდაციო განაცხადში მოყვანილი ფასიანი ქაღალდების ცენტრალურ დეპოზიტარში დაშვების შესახებ (ასეთის არსებობის შემთხვევაში)*.

* - ამ დოკუმენტების წარმოდგენა შესაძლებელია ცენტრალურ დეპოზიტარში სარეკომენდაციო განაცხადის ჩაბარების შემდეგ წინამდებარე წესის 11.3 პუნქტის მოთხოვნათა გათვალისწინებით.

განცხადების თარიღი „ ___ “ _____ 20__ წ.

განაცხადზე ხელმოწერით ვადასტურებ, რომ ჩემს მიერ შევსებული მონაცემები და დოკუმენტაცია ზუსტი და უტყუარია ზემოთ აღნიშნული ხელმოწერის თარიღისათვის.

განმცხადებლის წარმომადგენლობაზე
უფლებამოსილი პირის თანამდებობრივი სტატუსი, გვარი, სახელი და ხელმოწერა

ბ.ა.

* - უცხო ქვეყნის იურიდიული პირების შემთხვევაში დოკუმენტები დამოწმებული უნდა იყოს აპოსტილით ან ლეგალიზებული უნდა იყოს სათანადო წესით, თუ ამას მოითხოვს მოქმედი კანონმდებლობა.

სარეკომენდაციო განაცხადი ცენტრალური დეპოზიტარის სისტემაში დროებითი საოპერაციო ანგარიშის გახსნაზე

(იბეჭდება განმცხადებლის - დეპოზიტარის წევრის საფირმო ბლანკზე)

სს „საქართველოს ფასიანი ქაღალდების ცენტრალური დეპოზიტარის“ გენერალურ დირექტორს

ს ა რ ე კ ო მ ე ნ დ ა ც ი ო გ ა ნ ა ც ხ ა დ ი

სს „საქართველოს ფასიანი ქაღალდების ცენტრალური დეპოზიტარის“ სისტემაში დროებითი საოპერაციო ანგარიშის გახსნის შესახებ

გთხოვთ გახსნათ დროებითი საოპერაციო ანგარიში დეპოზიტარის სისტემაში შემდეგი პირისათვის:

1. ანგარიშის მფლობელი

_____ (სრული დასახელება)

2. ანგარიშის მფლობელის ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმა

3. მისამართი

იურიდიული: _____

საფოსტო: _____

4. საკონტაქტო რეკვიზიტები

5. საკონტაქტო პირი

(თუ ამგვარი არსებობს)

6. საკონტაქტო პირის რეკვიზიტები

(თუ ამგვარი არსებობს)

7. სხვა ინფორმაცია ანგარიშის მფლობელის შეახებ _____

წარმოდგენილი სარეკომენდაციო განაცხადით გიდასტურებთ, რომ ამ განაცხადის შესაბამისად გახსნილ დროებით საოპერაციო ანგარიშზე ოპერაციის (ტრანზაქციის) განხორციელების შემთხვევაში პასუხისმგებლობას ვიღებ კანონმდებლობისა და ცენტრალური დეპოზიტარის წესების მოთხოვნების შესრულებაზე და უზრუნველვყოფ მათ.

განცხადების თარიღი „ _____ “ _____ 20 _____ წ.

განმცხადებლის წარმომადგენლობაზე
უფლებამოსილი პირის, გვარი, სახელი და თანამდებობა

ხელმოწერის ადგილი _____

ბ.ა.